© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

Чытайце ў нумары: Не пазбягайма адзіноцтва | Ёсць дзе павучыцца | Чырвоныя ваўкі

В. Леўчук: НАША ШКОЛА — ЮБІЛЕЙНЫ РЭПАРТАЖ З БЕЛЬСКА.
С. Яновіч: ШТО ПЛАНУЕЦЕ НОВАГА Ў НОВЫМ ГОДЗЕ? (Інтэрв'ю-маланка).

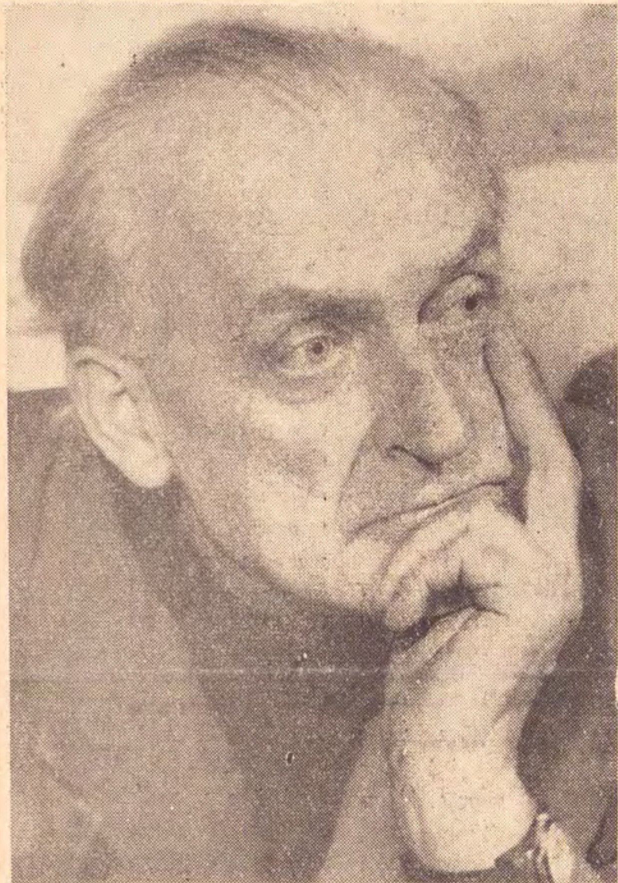

Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 52 (461) | ГОД IX | 27 СНЕЖНЯ | ЦАНА 60 гр.

Інтэрв'ю Дваццаціголдзя

Нашым заданнем паказаць сапраўднае мастацтва. Фота — І. Рыбінскі

СЕЙЦЕ ПРЫГОЖАЕ

Беласточчына цяпер — гэта ў многім твор зусім новы, створаны 20-цю гадамі народнай улады. Гэта асабліва датычыць нашай культуры. Тут, як нідзе, бачым тое новае, што пусціла парасткі ў жыватворчай атмасферы першых год пасля вызвалення і ў далейшым вырасла ў культурныя цэнтры. Да такіх выключных дасягненняў Беласточчыны Дваццацігоддзя трэба залічыць мастацтва. З некалькімі пытаннямі на гэтую тэму звярнаемся да старшыні Беластоцкай акругі Саюза польскіх мастакоў **ТАДЭУША БОЛАЗА.** Так шчасліва складаецца, што Тадэуш Болаз належыць да першых арганізатараў і творцаў Беластоцкага мастацкага асяроддзя і гісторыю яго ведае добра.

— А яна?

— Мы пачыналі ад таго, што ў тыя бурныя гады было найважнейшым — прапаганды. 12 асоб, якія тады сабраліся ў Беластоку, змабілізавалі свае сілы для новай улады. Былі гэта цікавыя і працавітыя, надзейныя дні. Наша невялікая група першая ў краіне ўжо ў 1946 годзе пачала арганізаваць аб'язныя выстаўкі па гарадах, а нават вёсках. Выстаўкі не былі арыгінальнымі працамі, гаварылі аднак аб новай уладзе, новым правe, новым парадку. Мы збіралі для іх матэрыялы, мы іх рыхтавалі, мы былі пры выбарах, мы былі ў вёсках, нам пагражалі за «чырвоную прапаганду». Вораг нас дацэньваў па-свойму, але і народная ўлада таксама. У 1946 годзе мы падрыхтавалі першую вялікую выстаўку, аб тым, чаго дасягнула Беласточчына за год народнай улады. Гэты ж год даў таксама Беластоку мастацкую школу, потым пераіменаваны на ліцэй.

(Працяг на стар. 4)

Вышэйшыя сельскагаспадарчыя навучальныя ўстановы нашай краіны выпусцілі дагэтуль, як ужо падавала «Ніва», каля 40-ка тысяч спецыялістаў знатакоў хлебаробніцкай прадукцыі. Армія вялікая. Яна вельмі патрэбная ў ПГР-ах, спулдзельнях прадукцыйных, вясковых аграномаўках, асабліва ў нас на Беласточчыне. Узрост ураджайнасці перш за ўсё залежыць цяпер ад умелага выкарыстання ўсёй тэхнікі і шматлікіх хімічных сродкаў. Дзе ж бы там звычайнаму гаспадару разабрацца ва ўсіх гэтых хімікатах, ва ўсіх гэтых назвах, ад якіх аж ломіцца язык! Зусім слушна гаспадар чакае на дапамогу спецыялістаў. інжынераў сельскай гаспадаркі.

Спецыялісты

Яны аднак... Ведаем, чулі ўжо не адзін раз.

Так, праблема сур'ёзная, на столькі нават сур'ёзная, што заняўся ёю Савет Міністраў нашай краіны. 15-га мая 1963 г. выдаў ён нават спецыяльную пастанову. Ажыццяўляецца яна ўжо звыш паўгода часу. Якія вынікі?

Інфармуе нас кіраўнік аддзялення персанальных спраў пры Сельскагаспадарчым аддзеле Прэзідыума ВРН у Беластоку тав. Гіляры Хамярлінскі.

— Акцыя, якая праходзіла пад лозунгам: «Спецыялісты — да сельскай гаспадаркі!», не прынесла ў нас спадзяваных вынікаў, — сцвярджае ён. — Знялі мы з працы ў розных другіх прадпрыемствах і ўстановах і накіравалі працаваць у галіне сельскай гаспадаркі ўсяго ледзь 51 асобу, сярод якіх знайшлося толькі 12 выпускнікоў з дыпломамі вышэйшых навучальных устаноў.

Сапраўды, вынікі скромныя, калі ўзяць пад увагу, што Беластоцкае ваяводства патрабуе яшчэ 960 спецыялістаў сельскай гаспадаркі з вышэйшай адукацыяй і каля 2500 з сярэдняй адукацыяй. Столькі свабодных месц чакае на выпускнікоў сельскагаспадарчых школ.

Дзе? Не, не думайце, што ў горадзе. Сельскагаспадарчая адміністрацыя ў ваяводстве і ва ўсіх паветах ужо дастаткова насычана спецыялістамі, больш іх не патрабуе. **На спецыялістаў чакаюць вёскі і ПГР-ы.**

Чаму тады аж так скромныя вынікі акцыі: «Спецыялісты — да сельскай гаспадаркі!»?

— Прычыны бываюць, як заўсёды, розныя, — паясняе кіраўнік Хамярлінскі. — Найчасцей, аднак, гэта тое, што людзі засядзеліся ўжо на старым месцы працы, пажаніліся, маюць памяшканні, залажылі сем'і, звязаліся сотнямі нітак з горадам і сваім прадпрыемствам, часам з іхняй сельскагаспадарчай адукацыі застаўся толькі дыплом.

(Працяг на стар 5)

ПЯСНЯР БЕЛАРУСКАЙ ПРЫРОДЫ

«НІВА» Ў ГАСЦЯХ У ТЫТУСА КАРПОВІЧА

Так называюць Тытуса Карповіча тыя, якім давялося разам з ім як добрым, надзейным правадніком адбываць падарожжы па прывабных лясных закутках Беларусі. Кнігі польскага пісьменніка не толькі незабыўная прыгода, але і павучальныя старонкі цікавага жыцця прыроды, дзе пануюць свае законы і звычаі. З дзяцінства пачаў іх пазнаваць гэты сын вёскі. Аднак вывучыў асабліва тады, калі лясныя прасторы сталіся яго другім домам, у гады партызаншчыны. У той цяжкі час выпрабаванняў і нягод трэба было ведаць норавы лясной прыроды, каб зліцца з ёю, стацца непрыкметным для ворага. Здаралася, што часам цэлымі гадзінамі, назіраючы за ім з нейкага патайнога месца, вока падмячала ў лесе тое, што не так часта даводзіцца бачыць чалавеку. Гэтую своеасаблівую адукацыю Тытуса Карповіча папаўнялі беларускія паляўнічыя, аб якіх з вялікай удзячнасцю ўспамінае ва ўступе да кнігі «Балабушка — залаты ліст». Ім і прысвячае свой раман.

«У знак пашаны бацькам. Памяці беларускіх следапытаў і паляўнічых, загінуўшых у час вайны ў абароне свабоды. І памяці Ілюкаў — Янкі і Station Станіславы з Кемялішак, перад хатай каторых часта адпачываў пасля блуканняў праз беларускія лясы», — чытаем мы на пачатку кнігі.

Тытус Карповіч і зараз пражывае ў лясной аколіцы, на Вроцлаўшчыне, дзе мы яго і адшукалі. Пісьменнік быў усхваляваны, што зацікавіўся ім бе-

(Працяг на стар. 5)

БЕЛАВЕЖА. Фота Рагазінскі

© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

РАЗВАЖАННІ ПАД КАНЕЦ ГОДА

Як ацаніць адыходзячы год? Такое пытанне ўстае перада мной, сталым карэспандэнтам «Нівы», ужо некалькі год падрад. Аднак сёння, пералістваючы старонкі старых карэспандэнцый, бачу пэўную збежнасць адказаў на гэтае важнае пытанне. Пераважна развэжанні аб адыходзячым годзе канчаліся вывадам, што мінаючы год быў добрым, часам, што быў лепшым, чым папярэдні.

Можа гэта былі банальныя словы ці неапраўданыя? Не. Напэўна, не. Слова «добры» мае вельмі шырокае значэнне. Яно адлюстроўвае як паспяховае жыццё адзінкі, так і ўсяго грамадства. А што ж з'яўляецца галоўнай умовай паспяховасці, як не мір паміж дзяржавамі, як не магчымасць накіроўваць творчыя сілы народаў на спакойную працу для сябе і будучых пакаленняў! У сэнсе існавання такіх умоў я называў добрымі мінулыя гады. Таксама намерваюся акрэсліць і 1964 год.

Апраўдаўшыся ў вачах чытачоў, я магу цяпер бліжэй прыглядзецца да гэтага года.

Мне здаецца, ад гэтага года мы чакалі трохі больш, чым ад мінулых. Пасля падпісання Маскоўскага дагавору аб частковай забароне ядзерных доследаў, мы мелі права спадзявацца, што дачакаемся далейшых дагавораў, хоць бы, напрыклад, аб поўнай забароне ядзерных доследаў або забароне распаўсюджвання атамнай і вадароднай зброі. Па віне Захада такія дагаворы не былі падпісаны. Па віне заходніх дзяржаў, і ў першую чаргу па віне ЗША, ніякіх вынікаў не дала жэнеўская канферэнцыя. Неапраўданыя патрабаванні кантролю, якія выставілі ЗША, паказалі, што гэтая краіна не хоча дайсці да поўнага і ўсеагульнага раззбраення. Па віне Заходняй Германіі, якая вядзе палітыку мілітарызацыі і рэваншу, не былі вырашаны многія еўрапейскія праблемы, а сярод іх і польская прапанова аб нейтралізацыі і замарожванню ўзбраення ў Сярэдняй Еўропе.

Імперыялісты не адмовіліся ад сваёй, хоць вельмі няпэўнай, пазіцыі ў Паўднёвым В'етнаме, дзе рэакцыйны ўрад трымаецца толькі дзякуючы амерыканскім штыкам і доларам. Вось некалькі найцямнейшых мінусаў мінулага года.

А плюсы? Найбольшы — гэта напэўна ўзрост гаспадарчай і палітычнай магутнасці сацыялістычных дзяржаў, а асабліва Савецкага Саюза. Штодзённы перагляд замежнага друку, міжнародныя кантакты даюць журналісту пераканаўчыя аргументы таго, што нават варожыя нам сілы разумеюць веліч дасягненняў сацыялістычных краін і робяць з гэтага адпаведныя вывады. Напрыклад, такія, што суіснаванне — гэта адзіны шлях развіцця свету, або што вайна была б самагубствам. Гэтыя погляды, вядома, не дайшлі яшчэ да абсалютна ўсіх палітыкаў Захаду. Такі, напрыклад, Галдуотэр уяўляў сабе, што пры дапамозе атамнага шантажу можна чагосьці дабіцца. На шчасце, большасць амерыканскага народа мела іншы погляд, што выразіла ў сёлеташніх прэзідэнцкіх выбарах. Калі ўжо мы ўспомнілі аб выбарах, дык варта дадаць, што ў гэтым годзе выбараў было нямала (у парламенты Швецыі, Даніі, Вялікабрытаніі, у выбары мясцовых улад у Італіі) і ўсюды яны прынеслі перамогу левым, больш прагрэсіўным сілам. Гэтую з'яву трэба дацэньваць хоць бы з той прычыны, што яна прытупляе вастрыню агрэсіўнага пакта НАТО, што спрыяе распаду гэтай арганізацыі, які праўляецца ў дыскусіі над шматбаковымі ядзернымі сіламі.

Узрост магутнасці сацыялістычных краін прыносіць і іншыя добрыя вынікі. Напрыклад, гэта стварае добрыя ўмовы для вызвалення народаў Афрыкі з-пад каланіялізму. Маладыя народы Афрыкі і іншых кантынентаў разумеюць, што хуткі ўпадак каланіялізму магчымы толькі дзякуючы дапамозе сацыялістычнага лагера. Урады гэтых краін праявілі такі погляд як на каірскай канферэнцыі, так і на XIX сесіі ААН.

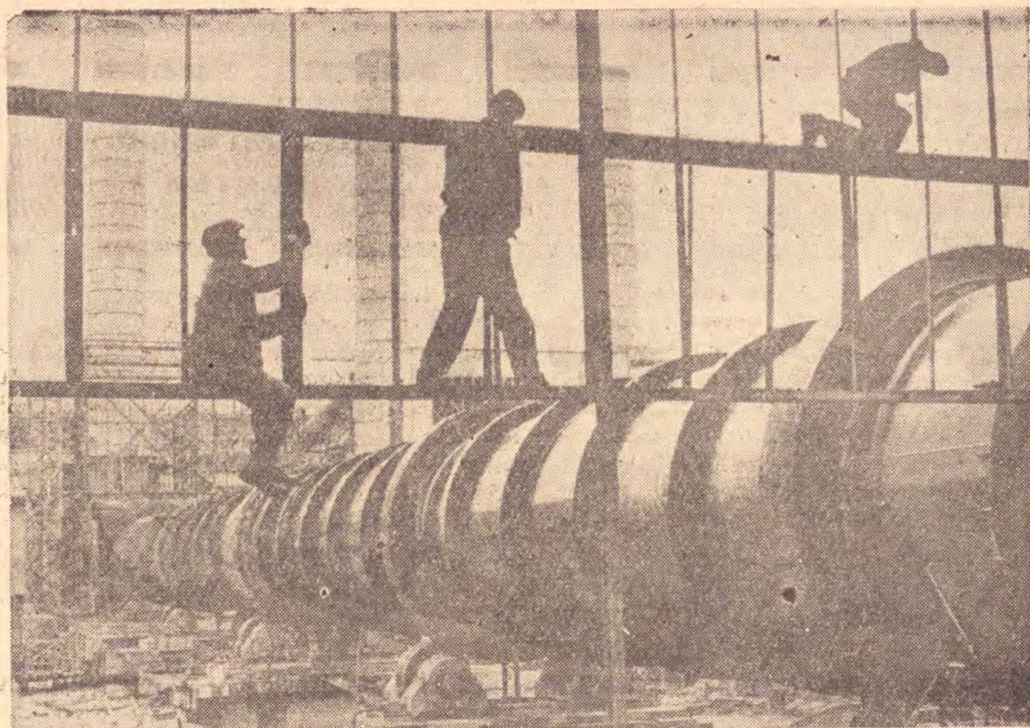
Гэты паварот налева — да свабоды і прагрэсу — таксама гістарычная заканамернасць, якую толькі пацвердзіў 1964 год. Такім чынам, нягледзячы на шматлікія мінусы, гэты год быў добры, даючы новыя надзеі.

Аднак аб надзеях — за тыдзень.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

Пазнаем свой край

ЖАЛЕЗА З ПЯСКУ

На здымку: Сярод старых лясоў вырас аграмадны металургічны завод, у якім пясок пераўтвараюць у жалеза.

Зембец... Па-нашаму мы бы сказалі: Зубец. Так называецца мясцовасць, якая знаходзіцца сярод старых лясоў пад Старахавіцамі ў Келецкім ваяводстве... Што, не чулі? Нічога дзіўнага, бо дарэмна яго шукаць нават на вялікай карце Польшчы. Чым жа тады ён праславіўся, што варта аб ім ведаць?

У наваколлі Зубца многа лесу і многа... пяску, асаблівага пяску, бо сярод яго бурых зярнятак, знаходзіцца аж 15 працэнтаў найпраўдзіўшага жалеза. Гэты пясок, пакуль што, як воду паглынае грошы, многа грошай, **аж 1 300 мільёнаў.** Толькі дагэтуль выдала дзяржава, каб гэты пясок магчы пераўтварыць у жалеза, як жа патрэбнае краіне.

З пяску жалеза? Дзіўна гэта гучыць. Спробы пачаліся ўжо даўно. Першыя вопыты праводзіў навуковы калектыў пад кіраўніцтвам доктара Уладзіслава Мадэя з Глівіцкага інстытута нежалезных металаў. Іх вынікі пацвердзіў прафесар Ціткаў з Ленінградскага інстытута «Механобр». А потым у 1954 годзе з'явіліся ў Зубцу першыя рабочыя — лесарубы і вырубілі з каранямі аж 600 гектараў лесу. Прыкрываў ён цэннае багацце Келеччыны.

Быў гэта аграмадны вопытны палігон. Ніхто дагэтуль не перарабляў у нас у краіне пяску на жалеза, а тым больш не будаваў камбіната для гэтай перапрацоўкі. Усё ў Зубцу ёсць новае і першае. Вучацца новай прафесіі былыя сяляне з былых навакольных вёсак, але вучацца таксама інжынеры і тэхнікі.

Пясок нялёгка пераўтварыць у жалеза. Амаль поўнае абсталяванне Металургічнаму камбінату Зембец апрацавалі польскія канструктары і выканалі польскія заводы. Толькі некаторыя магутныя экскаватары і спецыяльны транспарт прыйшлося купіць у суседзяў за заходняй і паўднёвай межамі.

Цяпер на фоне зялёных сосаў высока ў неба цэляцца высокія коміны, побач шматпавярховыя дамы з металу і шкла, а сэрцам у камбінаце з'яўляецца своеасаблівыя абаротныя печы ў кшталце аграмаднай трубы даўжынёй у 95 метраў і дыяметрам у 4,2 метра. Ёсць іх ужо тры. **Працуюць, даюць прадукцыю. Гэта значыць, пераўтвараюць пясок на жалеза, а дакладней на чыгунку, у якой аж 85 працэнтаў чыстага жалеза.**

У розных казках часта разумны чалавек дае моцнаму чорту загад скруціць з пяску біч. Як чорт не стараецца, але з заданнем ніяк справіцца не патрапіць. Чалавек у наш час зрабіў, аказваецца, больш, чымсьці прабаваў зрабіць чорт. Ён пераўтварае пясок у жалеза. На Келеччыне пяску вельмі многа, ляжыць проста на паверхні. Не трэба будаваць дарагіх шахтаў. Пасля пабудовы наступных трох печаў, у якіх плавяць пясок на жалеза, Металургічны камбінат у Зембцу будзе даваць на 20 працэнт больш жалеза, чымсьці ўсе польскія шахты жалезнай руды далі разам у 1938 годзе. (вр)

Рэцытатарскі конкурс

6. 12. бягучага года ў Мілейчыцах адбыліся павятовыя элімінацыі рэцытатарскага конкурса — вершаў і прозы беларускіх паэтаў і пісьменнікаў. У конкурсе ўзяло ўдзел 30 дзяцей з пачатковых школ Сямяціцкага павета, у якіх навучаецца беларуская мова. Арганізатарамі гэтага конкурса былі: Аддзел асветы і культуры Прэзідыум Павятовай рады нарадовай у Сямяцічах і Праўленне Аддзела БГКТ у Мілейчыцах.

(Працяг на стар. 7)

Кніжкі для Дома культуры імя Кастуся Каліноўскага ў Гарадку

Падарунак ІВАНА САЎКО са Шчэцінка: С. К. Поттеккатт «Навеллы»; А. П. Чехов «Степь»; «Мастацтва Совецкай Беларусі — Зборнік артыкулаў»; З. Самуйленок «Избранное»; „Urania" Miesięcznik Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii Nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; L. Borowski „Tajemnica grudki uranu"; H. Faust „Amerykanin"; M. Gorki „O pokój i demokrację".

Падарунак ФРАНЦІШКА БЕРНІКОВІЧА з Седліска каля Гіжыцка:

М. Багдановіч «Выбраныя творы»; Л. Н. Лушчыцкі «Нарысы па гісторыі грамадска-палітычнай і філасофскай думкі ў Беларусі ў другой палавіне XIX веку».

'US...'

Гэта зусім не выпадковая памылка, калі ў Амерыцы замест «UN» (Арганізацыя Аб'яднаных Нацый) чытаюць «US» (Злучаныя штаты). Менавіта такой, амерыканскай, і хочуць яны бачыць міжнародную арганізацыю.

Карыкатура з газеты «Дэйлі Уоркэр».

Панцеляймон Юр'еў

ДРУК САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

Нядаўна ў Савецкім Саюзе выйшлі ў свет два чарговыя тамы цікавейшага бібліяграфічнага выдання, «Летапіс перыядычных выданняў». Новы выпуск ахоплівае сабою дзяржаўную статыстыку за перыяд 1955—1960 г. г. і дае вычэрпную інфармацыю аб усіх перыёдыках СССР, — як газетнага так і часопіснага тыпу.

Чытачоў «Нівы» ў першую чаргу зацікавіць напэўна падборка інфармацыйных матэрыялаў, якія адносяцца да перыядычнага друку Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.

Выкарыстоўваючы даныя з «Летапісу» паспрабуем расказаць, хаця б у самых агульных рысах, пра беларускі друк.

На беларускай мове выдаюцца выданні самага разнастайнага роду: часопісы палітычнага, грамадскага, літаратурнага, навуковага характару.

Шырока прадстаўлены ў Савецкай Беларусі калгасны друк. Для беларускіх калгаснікаў выдаюцца такія перыёдыкі як «Голас калгасніка» (Крупкі), «Голас селяніна» (Гомель), «За высокі ўраджай» (Гарадок). «Зара камунізма» (Рэчыца), «Калектывіст» (Чэрвень), «Калгасная газета» (Мсціслаў), «Калгасная вёска» (Езерышча).

Адзначым для паўнаты, што калгаснай працы прысвечаны старонкі такіх газет як «Калгасная трыбуна», «Калгасная праца», «Калгасны шлях», «Калгаснік», «Калгаснік Заслаўшчыны», «Калгаснае жыццё». Пад назваю «Калгасная праўда» выходзяць газэты ў Лепелі, Лагішыне, Мінску, Новай Іванаўцы, у Азарычах...

Успомненае намі вышэй «Калгаснае жыццё» выходзіць не толькі ў Маладзечне. Газеты пад такім загалоўкам выходзяць таксама ў Ельску, Уле, Шарашове...

З гарадскіх і абласных газет выдзяляюцца «Віцебскі рабочы», «Гомельская праўда», «Гродненская праўда», Лідскі «Наперад!», Брэсцкая «Зара», Мінская «Калгасная праўда», «Мінская праўда», «Магілёўская праўда», «Пінская праўда» і шмат іншых.

З газет спецыяльнага характару прывядзем тут назвы хаця б такіх агульнапапулярных перыёдыкаў як Мінская «Настаўніцкая газета», «Фізкультурнік Беларусі», «Літаратура і мастацтва», «Камуніст» і г. д.

Да ліку газет рэспубліканскага значэння адносіцца орган ЦК КП Беларусі Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў БССР — «Звязда». Заснавана ў ліпені 1917 года яна з'яўляецца старэйшай беларускай савецкай газетай.

Органам ЦК ЛКСМ Беларусі з'яўляецца заснавана ў 1921 годзе «Чырвоная змена». Для піянераў выдаецца заснаваны ў 1929 годзе «Піянер Беларусі». Некалькі слоў

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

Для прыгажосці жанчын

Сярод шматлікіх кааператываў у Беластоку ёсць спулдзельня «Взорцова». Яе спецыяльнасць — жаночыя гарсэты. У нашай краіне кожная трэцяя жанчына носіць гарсэт вырабу спулдзельні «Взорцова», ды не толькі ў нашай краіне. Вырабы гэтай спулдзельні экспартныя фірмы высылаюць у Савецкі Саюз, Чэхаславакію і ў ГДР. Штомесяц спулдзельня «Взорцова» выпускае на рынак 120 тысяч штук гарсэтаў, вартасць якіх сягае 3 мільёнаў злотых. Вырабы яе адзначаюцца высокай якасцю, што нават афіцыйна было сцверджана вясною на кірмашы ў Познані Міністэрствам унутранага гандлю. Адзін з філіялаў спулдзельні знаходзіцца ў Заблудаве. Працуе там 100 работніц. (вр)

У дапамогу настаўнікам

НАВУЧАННЕ РУСКАЙ МОВЫ Ў ПЯТЫМ КЛАСЕ ПАЧАТКОВАЙ ШКОЛЫ

(Метадычная кансультацыя)
Заканчэнне. Пачатак у папярэдніх нумарах.

3. Урокі рускай мовы павінны праводзіцца ў рускай моўнай атмасферы. Гэта значыць, што яны павінны весціся на рускай мове. Настаўнік увесь час гаворыць з вучнямі па-руску і вучні адказваюць, ставяць пытанні і звяртаюцца да настаўніка і да сваіх сяброў таксама на рускай мове. Мова настаўніка мусіць быць прыстасавана да актуальных ведаў вучня, а кожны яе незразумелы элемент мае быць выяснен на рускай мове (калі ёсць ужо да гэтага моўныя ўмовы вучняў) або на беларускай мове. Мова — гэта звычка. У сувязі з тым вучым яе і замацоўваем веды перад усім на ўроку. Хатнюю работу даем толькі такую, якая б замацоўвала толькі гэтую звычку ў гутарцы, чытанні і на пісьме. Таму яна не павінна дапускаць такіх прац, якія б даводзілі да памылак вучня. Усё, што запісана вучнем у яго сшытку, неабходна праверыць, паправіць, ацаніць, загадаць зрабіць «Исправление ошибок», а потым і гэтае выпраўленне паправіць і ацаніць (больш сурова і катэгарычна). З мэтай аблягчыць сабе працу, трэба ўвесці два аднолькавыя паралельныя сшыткі ў вучняў, якія яны заўсёды будуць насіць з сабой у школу. Калі адны з іх вы забіраеце для праверкі, вучні пішуць у другіх. Пасля звароту першых вучні робяць выпраўленне памылак у іх і не пішуць у іх да той пары, пакуль вы не возьмеце выпраўляць другіх і г. д. Праверка сшыткаў мусіць быць частай, каб па меры магчымасці па свежых слядах выпраўляць памылкі вучняў. У слабейшых вучняў сшыткі правяраем часцей. Трэба імкнуцца да таго, каб наш урок быў праведзен наступным чынам: 1) звязное апавяданне настаўніка, у якім новыя словы і звароты будуць падкрэслены і выяснены, 2) гутарка ў форме пытанняў і адказаў з вучнямі з ужыццём новых слоў і зваротаў і матэрыялу з папярэдніх урокаў, 3) прыкладнае чытанне настаўніка (калі ўрок вядзецца па матэрыялу чытанкі), у часе якога вучні сочаць за тэкстам і падкрэсліваюць алоўкам незразумелыя словы і звароты, 4) выясненне незразумелага, 5) практыкаванне ў чытанні саміх вучняў з чулым выпраўленнем іх памылак, 6) на заканчэнне чытанне найлепшага вучня або настаўніка, 7) запісванне на дошцы і ў сшытках сказаў з новымі словамі і зваротамі, 8) на іх матэрыяле выясненне новага граматычнага матэрыялу, замацаванне яго, 9) выясненне хатняй працы. Для замацавання новага матэрыялу і наогул для развіцця мовы вучня як мага часцей звяртаемся да індывідуальных і харавых паўтарэнняў пытанняў, адказаў, зваротаў. І праверку хатняй работы і апытанне праводзім пры «гутарцы ў форме пытанняў і адказаў з вучнямі з ужыццём новых слоў і зваротаў і матэрыялу з папярэдніх урокаў». Калі задана дамоў навучыцца чытаць або чытаць і расказваць, правяраем заданне на пачатку ўрока, перад увядзеннем у новы матэрыял. У часе ўсёй навукі неабходна як мага часцей звяртацца да паўтарэння засвоенага матэрыялу не ў форме апытання слоў і іх значэнняў, але ў форме пастаноўкі пытанняў вучнямі і адказаў іх сяброў з ужыццём гэтых слоў і зваротаў. Граматычны і арфаграфічны матэрыял выясняем, спасылаючыся на падабенства або на розніцу яго з адпаведным матэрыялам у беларускай або польскай мовах (у залежнасці ў якой мове ён ім ужо вядомы). Значыць, кожны новы ўрок мы павінны прадумаць перад тым, як увайсці ў клас. Правесці яго так, каб вучні вынеслі з яго новыя веды на базе замацаваных ранейшых ведаў. Кожны ўрок — гэта крок наперад ва ўменні валодання вучнямі жывой гутарковай рускай мовай, правільным чытанні і пісьме.

Кіраўнік секцыі рускай мовы
Акруговага Метадычнага Цэнтра
ў Беластоку

мгр **МІКАЛАЙ ГАЙДУК**

З'ЕЗД КАРЭСПАНДЭНТАЎ „НІВЫ"

13 снежня адбыўся з'езд карэспандэнтаў «Нівы». Член рэдакцыйнай калегіі Міхась Хмялеўскі меў даклад аб супрацоўніцтве карэспандэнтаў з рэдакцыяй нашага тыднёвіка. Дакладчык асаблівую ўвагу прысвяціў справе пашырэння і паглыблення тэматыкі пісаных карэспандэнцый, павышэння пачуцця адказнасці за тое, што пішацца. Наш чытач не церпіць павярхоўных, недакладных інфармацый, што сведчыць аб яго сур'ёзным стаўленні да друкаванага слова.

У сувязі з дакладам рэд. М. Хмялеўскага адбылася дыскусія. Выступалі — Аляксандр Грыц і Янка Цялушэцкі са Старога Ляўкова, мгр Мікалай Гайдук з Бельска, Васіль Дзун з Гайнаўкі, Уладзімір Хомік са Слоі, Мікалай Панфілюк з Дубіч Царкоўных і інш. Карэспандэнты выказалі меркаванні наконт сваёй працы. Напрыклад, Янка Цялушэцкі са Старога Ляўкова ў сваім выступленні ў дыскусіі накрэсліў вельмі істотную карэспандэнтам справу ўмення назіраць жыццё вёскі, аколіцы — цікавых і характэрных з'яў гэтага жыцця. У ляўкоўскай аколіцы ёсць некалькі карэспандэнтаў «Нівы». Кожны з іх бачыць жыццё па-свойму, знаходзіць у ім нешта вартае, каб напісаць у «Ніву», падзяліцца з чытачамі. Цікавым ёсць не толькі новапабудаваная школа ці крама, але і добры гаспадар ці вясковы актывіст. Вядома, найлягчэй напісаць пахвалу, аднак чытач шукае ў газеце, перад усім, таго, як і якімі спосабамі той добры гаспадар дабіўся добрых вынікаў у сваёй гаспадарцы — якім чынам актывіст праводзіць з поспехам карысную дзейнасць і т. п.

Як бачым, дыскусія праходзіла ў атмасферы канкрэтнай размовы аб тым, як павінен працаваць карэспандэнт, як сабіраць і апрацоўваць цікавыя, карысныя матэрыялы.

Галоўны рэдактар «Нівы» Георгій Валкавыцкі ўручыў узнагароды для шаснаццаці найбольш актыўных карэспандэнтаў — м. ін. камплекты тэчак з даўгапісамі атрымалі: Міхась Тэлешэўскі з Рэпіскаў, Язэп Козак з Гайнаўкі, Сяргей Крэйза з Мілейчыц, Лёня Леанюк з Плёскаў і Яўгень Рэент з Міхнаўкі. (ся)

Фота — В. Рудчык

Аснова карэспандэнтаў «Нівы» — моладзь. Яна пераважала і на з'ездзе.

Узнагароду за актыўнае супрацоўніцтва атрымлівае карэспандэнт Язэп Козак (справа).

На заканчэнне — сямейны здымак.

трэба сказаць аб тыражах паасобных газет. Цэнтральныя газеты рэспубліканскага значэння друкуюць вялікія тыражы перавышаючыя часам 150 тысяч экземпляраў. Абласныя газеты друкуюць ад 35 да 70 тысяч экземпляраў. Гарадскія газеты друкуюць звыш 30 000 экземпляраў. Раённыя газеты друкуюць ад 10 000 да 12 000 экз., газеты мясцовага значэння — адну тысячу экз. як мінімум, паасобныя назвы, дасягаюць, аднак, чатырох тысяч і нават больш экземпляраў. Так, напрыклад, газеты тыпу «Ленінскага закліку» (Орша) перавышаюць сем тысяч экземпляраў!

Газеты друкуюцца ў асноўным двума фарматамі: рэспубліканскія і абласныя газеты (а таксама гарадскія) фарматам польскай газеты «Трыбуна Люду», а раённыя і калгасныя фарматам нашай «Нівы». Рэспубліканскія, абласныя, гарадскія — выходзяць штодзённа, раённыя і калгасныя выходзяць у колькасці ад 104 да 160 нумароў у год.

Сярод часопісаў мы сустракаем органы як найбольш разнастайнага зместу. Кожны з іх абслугоўвае запыты акрэсленай групы чытачоў. Тут і выданні прызначаныя для масавага чытача і выданні пакліканыя публікаваць навуковыя матэрыялы прызначаныя для вучоных і спецыялістаў, якія працуюць у той або іншай галіне навукі.

Паміж беларускіх выданняў гэтага тыпу мы сустракаем і «Навуковыя запіскі Брэсцкага педагагічнага інстытута» і «Працы Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа», і «Весткі Акадэміі навук Беларускай ССР» і «Вучоныя запіскі» шэрагу навуковых устаноў, якія выдаюць у Гродне, Мінску, Віцебску, Мозыру, Полацку, Магілёве...

Часопісны тып агульнасаюзнага «Аганька» ў беларускім друку прадстаўлены масавым ілюстраваным часопісам «Беларусь». Гэты літаратурна-мастацкі і грамадска-палітычны часопіс з'яўляецца органам Саюза пісьменнікаў БССР. Друкуецца ад 1944 года. На працягу дваццаці год ён больш чым у тры разы павялічыў свой тыраж. Гэты часопіс карыстаецца вялікім поспехам не толькі на Беларусі, але і за граніцай.

Агульнапапулярны сатырычны і гумарыстычны часопіс «Вожык», заснаваны ў ліпені 1941 года, давёў свой тыраж да 43 000 экземпляраў (даныя 1960 г.).

Да масавых часопісаў адносяцца «Работніца і сялянка», — якая дасягае каля 220 000 экземпляраў (Выданне ЦК КПБ). «Полымя» — літаратурна-мастацкі і грамадска-палітычны часопіс Саюза пісьменнікаў БССР. Заснаваны ў 1922 г. Тыраж часопіса, з прычыны яго характару, невялікі — 8 000 экз.

Цікавы часопіс «Калгаснік Беларусі». Для піянераў выдаецца часопіс ЦК ЛКСМБ — «Вясёлка» і часопіс «Бярозка». Цікавыя альманахі, якія выходзяць у паасобных гарадах: «БРЭСТ» (у Брэсце), «ДЗВІНА» (Віцебск), «НАРАЧ» (Маладзечна) і іншыя.

Панцеляймон ЮР'ЕЎ

КІНАТЭХНІКА

8 снежня ў Беластоку ў Доме Тэхніка была адкрыта краёвая кінатэхнічная выстаўка. Бачым тут увесь багаты арсенал розных прылад, патрэбных у працэсе прадукцыі фільмаў.

Некалькі цікаўнасцей. Прадукцыя кінатэхнічных прыладаў не існавала ў Польшчы да вайны. А цяпер амаль усё патрэбнае робім у сябе і яшчэ прадаем за граніцу ў 30 краін свету.

Некаторыя з важнейшых нашых фабрык кінатэхнічных прылад — гэта Лодзінская кінатэхнічная фабрыка, Варшаўская фабрыка «Спефіка».

Першае Ваяводскае праўленне кіно пасля вызвалення паўстала ў Беластоку і цяпер святкуе сваё 20-годдзе. Між іншым гэта было штуршком для арганізавання выстаўкі.

У Беласток прыедуць зацікаўленыя прадстаўнікі з краін, у якія экспартуем свае прылады. Ходзяць слухі, што выстаўка можа стацца базісам для міжнароднай кінатэхнічнай ярмаркі ў Беластоку.

У Польшчы маем цяпер звыш 4 100 кіно, у гэтым 1 500 у гарадах і 2 200 у вёсках, дзе да вайны не мелі мы ніводнага, да гэтага яшчэ 400 кіно аб'язных.

Маем тры кінастудыі: у Лодзі, Бельска-Белай і Варшаве. І кінастудыя дакументальных фільмаў у Варшаве, 1 — асветных фільмаў у Лодзі. (вл)

© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

БУДЗЕ ХОР

Бельскі гурток Беларускага грамадска-культурнага таварыства заварушыўся пасля доўгага заняпаду яго дзейнасці. Новае праўленне на чале з Міколам Серадзінскім прыступіла па-новаму да працы. На апошнім пасяджэнні праўленне гуртка абмеркавала магчымасці арганізавання хору. Як вынікала з выступленняў членаў праўлення і актывістаў гуртка, ёсць у Бельску шмат таленавітых людзей ахвотных да ўдзелу ў харавой групе. Па просьбе праўлення адзела настаўнік спеву Педагагічнага ліцэя ў Бельску Аляксандр Лукашук грамадска згадзіўся быць дырыгентам хору.

Жадаем поспехаў бельскаму хору.

Аляксандр Лукашук.

КУРСЫ Ў ГП БГКТ

Галоўнае праўленне БГКТ сарганізавала два курсы для прадстаўнікоў вясковых гурткоў БГКТ. Мэтай іх з'яўляецца азнаямленне з галоўнымі напрамкамі працы гуртка ў асенне-зімовы перыяд, з яго арганізацыйнымі заданнямі, а таксама азнаямленне з асноўнымі формамі мастацкай самадзейнасці. (мх)

Удзельнікі курса.

СЕЙЦЕ ПРЫГОЖАЕ

(Працяг са стар. 1)

— Што сабой прадстаўляе нашае мастацкае асяроддзе цяпер?

— Гэта 45 членаў — мастакоў з адукацыяй. Пераважна маладыя. Многія з іх — даўнейшыя выхадцы з нашага ліцэя. Многія маюць ужо уласныя майстэрні. Найбольш займаецца жывапіссю, але ёсць таксама графіка, рысунак, скульптура. Акрамя шматлікіх выставак, да нашых мастакоў належаць справы дэкарацый і ўвогуле ўсяго, што звязана з эстэтыкай штодзённага жыцця.

— Выдаецца, што дасканалыя пачынанні першых з вас — праца для шырокага тэрэну — прыгаслі потым і беластоцкія мастакі замкнуліся ў горадзе і крыху ў сабе.

— Праўда, тэрэн ваяводства ў нас нявыкарыстаны. І мы павінны ў гэтым напрамку зрабіць паварот. Мы недаацэньваем тэрэну, а гэта вядзе да таго, што пануе тут свабодна дрэннае аматарства — праслаўленыя алені ці падобнае.

— Як тады думаеце рушыць у наступленне?

— Наша неадкладнае заданне — дайсці да людзей з добрым мастацтвам. У будучым годзе хочам увесці гутаркі на тэмы мастацтва, якімі будзем суправаджаць выстаўкі. Будзем арганізаваць цыклы выставак тэматычных, напрыклад, пейзаж, і гэты ж самы пейзаж паказваць карцінамі розных мастакоў. Глядач будзе мець магчымасць пераканацца, што на адзін і той жа вобраз кожны мастак глядзіць па-іншаму, так як на адну і тую ж карціну кожны чалавек глядзіць і адчувае яе па-свойму. Бо густ у мастацтве справа надта індывідуальная. Хочам мацней загаспадарыцца ў фабрыках і дапамагчы рабочым у працы праз адпаведнае каларыстычнае распрацаванне фабрычных цэхаў. Пойдзем шырока ў школы з выстаўкамі і гутаркамі. Карыстаючы з аказіі, прыпамінаю таксама, што ў нашым салоне ў Беластоку пры Рынку Касцюшкі пастаянна экспануюцца выстаўкі нашых мастакоў, на якія сардэчна запрашаем.

— Ведаю, што падымаліся спробы супольна з вамі мастакамі заняцца шырэй мастацкай культурай вёскі.

— Так, супольна з ЗМВ. На жаль, і не па нашай віне, на высакародных словах усё і кончылася. Мы, аднак, гатовымі да супрацоўніцтва не ператалі быць, асабліва цяпер, калі столькі клубаў «Руху» на вёсках, наш супольны абавязак заняцца вёскай. Людзі тут асабліва ўражлівыя на рэчы новыя, яны іх жадаюць і мы павінны прыйсці да іх — вытлумачыць, паказаць. Заклікаю стварыць таварыства сяброў мастацтва, якое памагала б нам пашырыць прыгожае сярод усіх людзей.

Размову вяла
ВЕРА ЛЕЎЧУК

Ад рэдакцыі:

Заклік нашага размоўцы падтрымліваем першымі. Звяртаемся да Ваяводскага праўлення ЗМВ далучыцца да нас.

З ПРАЦЫ НАЦЫЯНАЛЬНАИ КАМІСІІ ВК ПАРП У БЕЛАСТОКУ

ЁСЦЬ ДЗЕ ПАВУЧЫЦЦА

8 снежня г.г. Нацыянальная камісія Ваяводскага камітэта Польскай аб'яднанай рабочай партыі ў Беластоку правяла выязное пасяджэнне ў Банях Мазурскіх (Голдапскі павет), каб, як гэта сцвердзіў старшыня Камісіі тав. Ст. Нядзведскі, наглядна пазнаёміцца з працай Украінскага грамадска - культурнага таварыства. Як вядома, у раёне Бань Мазурскіх жывуць украінцы (каля 600 сем'яў). Тут дзейнічае 15 гурткоў УГКТ з каля 400 членамі. Тут пры мясцовых школах адкрыты пункты навучання украінскай мовы, а ў Банях працуе школа з украінскай мовай навучання (80 вучняў). Разам у радыусе дзейнасці павятовага праўлення УГКТ у Банях Мазурскіх (4 грамадскія рады) роднай мовы навучаецца 240 дзяцей. На гэты бок дзейнасці украінцы звяртаюць асаблівую ўвагу і дабіліся значных вынікаў. Нягледзячы на кадравыя цяжкасці (недахоп настаўнікаў), навучанне украінскай мовы з кожным годам ахоплівае ўсё большы лік дзяцей. Добра развіваецца таксама чытальніцтва украінскай літаратуры, а ў падпісцы органа ГП УГКТ тыднёвіка «Нашае слова» аддзел займае адно з першых месц у цэлай арганізацыі (каля 200 экземпляраў). Штогод распаўсюджваецца тут таксама 500 штук украінскага календара. Няма таксама цяжкасцей са зборам членскіх складчын. Напрыклад, у мінулым годзе план у гэтай галіне выканан у 95%. Але голдапскія украінцы маюць добрыя вынікі не толькі ў развіцці нацыянальнай культуры. Амаль ва ўсіх вёсках, дзе жывуць украінцы, дзейнічаюць сельскагаспадарчыя гурткі. І то добра дзейнічаюць. Папулярныя тут таксама грамадскія чыны — рамонт дарог, мастоў і гд. А ў рамонце святліц грамадскім чынам можна сапраўды пазайздросціць. Такіх аб'ектаў не знайсці ў нас і ў шматлікіх мястэчках. Не маюць мясцовыя украінцы і задоўжанасці ў дзяржавы, а збор грошай на СФОС выконваецца тут у 100% ужо на 1 мая.

Адкуль такія вынікі? Адказ на гэтае пытанне даў старшыня павятовага праўлення УГКТ і аднačасова старшыня ГРН у Банях Мазурскіх тав. Ст. Кантралевіч:

— Шмат спраў вядзем супольна з іншымі арганізацыямі. Не намагаемся асобна весці святліц, бібліятэчных пунктаў, розных курсаў ці нават дакладаў.

Усё тут робіцца супольна з усёй грамадскасцю. І грамадскасць аказвае падтрымку пачынанням Таварыства. Гэтыя словы Камісія чула тут не толькі ад украінцаў.

Як трапна акрэсліў прадстаўнік Мін. Унутраных спраў тав. Шумоўскі, у Банях Мазурскіх УГКТ патрапіла ў спосаб палітычны пазбыцца сепаратызму. Патрапіла ўключыць Таварыства ў сукупнасць пытанняў раёну. Інтэграцыя — роля, якую маюць адыгрываць нацыянальныя арганізацыі — знайшла тут дасканалае пацверджанне ў правільнасці гэтай дарогі.

Другая справа, гэта тое, што тут дабраўся добры грамадскі актыў, людзі, якія не аглядаюцца на штатнага працаўніка (дарэчы, тут яго няма). На гэты факт звярталі ўвагу і сакратар Камісіі тав. Ул. Сянкевіч і прадстаўнікі ВРН тав. тав. Л. Зіневіч і М. Куц, а таксама І сакратар ПК ПАРП тав. В. Казёл.

Словам, ёсць тут і братнім арганізацыям чаго павучыцца. Гэта падкрэслівалі ў сваіх выступленнях сакратар ГП БГКТ тав. Ул. Юзвюк і старшыня Літоўскага ГКТ тав. А. Скрыпка. (рл)

Палеміка

НЕ ПАЗБЯГАЙМА АДЗІНОЦТВА

З вялікай прыемнасцю я прачытаў артыкул Ул. Паўлючука «Мары аб свеце адзіноцтва» («Ніва, ад 22 лістапада 1964 года) і з зацікаўленнем прачытаў водгукі на яго В. Рудчыка і І. Чыквіна ў наступных нумарах часопіса. Здаецца мне, гэтым артыкулам рэдакцыя «Нівы» адчыніла цікавую дыскусію на вельмі істотную тэму: чалавек у сучасным грамадстве. Пры гэтым у цэнтры ўвагі пастаўлена не нейкая там адарваная ад жыцця і эпохі людская адзінка, але наш сучаснік-селянін, які ў выніку індустрыялізацыі і ўрбанізацыі нашай краіны трапіў з вясковай абшчыны ў сучасны сацыялістычны горад. Паднятая сябрам Ул. Паўлючуком праблема дастойна аб'ёмістага навуковага даследвання ці шматпланавага глыбокага літаратурнага твора і таму, зразумела, не магла быць вырашанай у карацейкім артыкуле. Аднак неабходна аддаць належнае сябру Ул Паўлючуку за трапнасць яго назіранняў сучасных нам сацыяльных працэсаў, уменне пакласці націск на самыя трапяткія з'явы ў іх і адлюстраваць унутраны свет свайго героя. Сябры ж палемісты пацешылі мяне высокай тэмпературай выказванняў. І мне ад сэрца хочацца ім пажадаць бліжэйшага знаёмства з нормамі дыскусійнага тону. Адносна ж трактоўкі ўсімі прызнанага класіка рускай паэзіі вялікага Сяргея Есеніна як агітатара за «дзедавыя загоны, страху, ніва і лапці» хачу прыгадаць, што такая трактоўка пахне якраз старасвеччынай, ад вядомых часоў справядліва ўсімі адкінутай і забытай.

Сярод мноства паднятых маімі шаноўнымі папярэднікамі праблем я дазволю сабе затрымацца на адной з іх — адзіноцтве як неабходным псіхічным стане чалавека.

Гэтая праблема на працягу існавання людской пісанай культуры дачакалася аграмаднай літаратуры, як водгукі мы знаходзім і ў творах вуснай народнай творчасці дапісьменнага перыяду, але не тут месца рабіць яе бібліяграфічны агляд. Прыгадаем толькі, што прага адзіноцтва адвечна спадарожнічае чалавеку ад няпамятных часоў, знаходзячы свой выраз ці то ў даўнейшым «адшэльніцтве» ці ў сучасным адпачынку «на ўлонні прыроды» або ў адзінокім прабыванні «ў чатырох сценах» свайго пакоя. Прага адзіноцтва з аднačасовым імкненнем да набліжэння з людскім калектывам з'яўляюцца арганічнымі кампанентамі чалавечаскай псіхікі. Суіснуюць яны дзякуючы адвечным правам дыялектычнай барацьбы ўнутраных супярэчнасцей. Чалавек мусіць быць у калектыве, бо толькі ў ім яго існаванне мае сэнс і ў той жа час ён адзінка, якая ўспрыймае ўсё, што дзеецца навокал яе, «пераправаўляе» яго і паступае так, як дыктуюць ёй сігналы яе індывідуальнай вышэйшай нервовай сістэмы (мозгу). Вось чаму адзіноцтва так неабходна чалавеку. Яно з'яўляецца тым істотным момантам разумовага аналізу і на яго базе сінтэзу, які вырашае аб яго адносінах да рэчаіснасці, светапоглядзе, ідэале, спадзяваннях, учынках. «Чалавек — гэта цэлы свет», — гаварыў Горкі. І каб гэты свет быў дасканалы, ён павінен на працягу ўсяго часу свайго жыцця займацца самадасканаленнем і самавыхаваннем у самым шырокім паняцці гэтых слоў. І нашае грамадства ўсебакова ацаніла ролю дасканалення і выхавання людской адзінкі, даючы ўсё магчымае для пашырэння яе ведаў, г. зн. дастаўляючы ёй аграмаднага фактычнага матэрыялу для разумовага аналізу і сінтэзу, каб на гэтай аснове яна магла выпрацаваць правільныя адносіны да наваколля і самой сябе і адпаведна ім паступаць. Таму трагедыя Дамяна і яго жонкі заключаецца не ў тым, што «яны ад зямлі адарваліся, а да неба не даскочылі», але якраз у недахопе ў іх правільных, выпрацаваных імі ж, адносін да наваколля. Вядома ж што сучасная вёска з'яўляецца не менш удзячнай глебай для культурнага і сапраўды прыгожага жыцця (довады вакол кожнага з нас), як і сучасны горад. І не варта спяшацца перадаваць гэтую «пару» адразу з рук вясковай абшчыны пад апякунчыя крылы гарадскога калектыву. Горн іх уласнага жыцця пакажа, ці яны шляхетны метал, ці звычайны попел. І не падпіхайма іх у гарадскія кафэ, рэстараны ці на «блёкаўскія» вяселлі і пагулянкі, а лепш давайце падкажам звычайную вячэрнюю школу і хвіліны сапраўднага спакою для іх асабістых разваг. Ім патрэбна адзіноцтва ў такой жа меры, як і ўсім нам з захаваннем той памяркоўнасці, якая не перараджваецца ў паталагічнае адасабненне — дзівацтва і не дазваляе стаць бязлікай адзінкай — безасабовай часцінкай натоўпу. І на заканчэнне лагічны вывад са сказанага: нельга абцяжарваць калектыў абавязкамі бясплатнай усёмогучай нянькі, якая і жонку ад здрады адвядзе, і дзецям насы павыцірае, і добрых дружкоў-прыяцеляў знойдзе ды ў рэстаран на «дармоху» завядзе. Кожны чалавек перад усім сам ёсць адказны за сябе і за свае ўчынкі. Ён стваральнік свайго жыцця. Калектыў не толькі на яго ўздзейнічае, але і ён сам як свядомая частка калектыву ўздзейнічае на яго. Хто ведае, ці перакнаўшыся, што ў горадзе таксама патрэбна адукацыя і праца наш Дамян не падумае павярнуць на бацькоўскі загон? Хто ведае!

МІКАЛАЙ ГАЙДУК

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

СЕЛЬСКАЯ ГАСПАДАРКА БЕЗ ТАЯМНІЦ

БЯЛОК, ЦУКАР, ТЛУШЧ

Раней сельская гаспадарка абапіралася па загадках і веры на слова. Раз нешта спрактыкавалася і было ўжо перакананне. Дзед перадаваў свае веды бацьку, бацька — сыну. Навука мала магла сказаць. Сёння навука перамагла адсталасць, дала абапертыя на доследах прынцыпы, правілы, выражэнні і казвы.

Я запытаў перадавога жывёлагадоўца з вёскі Ахрымаўцы (Сакольскі павет), што ён ведае аб кармах. Ён ведаў, што існуюць бялок, цукар, тлушч, што трэба даваць розныя кармы, каб былі ў іх розныя рэчывы, што трэба рацыянальна карміць, і што гэта не так ужо цяжка. Сам гэта паспяхова робіць, трымае 5 дойных кароў і шмат свіней.

Навошта падбіраць кармы для адпаведнай жывёлы? Чаму карова патрабуе больш бялковых кармоў, чым конь?

Страўнік жывёлы прыстасаваны да адпаведнага віду кармоў. Чым больш сканцэнтраваны ў корме неабходныя рэчывы, тым хутчэй корм павінен быць страўлены. Таму страўнік у сабакі значна карацейшы, чым у каровы. Свінні, якія кормяцца пераважна бульбай і збожжам, таксама маюць карацейшы страўнік, чым жвачныя. Значыць, ужо сама анатамічная будова жывёлы вырашае аб якасці кармоў для рознай жывёлы.

Есць і іншыя прычыны. Жывёла, якая дае мяса, малако або воўну, павінна атрымліваць высокабялковыя кармы, у іншым выпадку значна пагоршыцца якасць прадукту і паменшыцца яго колькасць. А конь, наадварот, патрабуе найбольш такіх кармоў, якія ў арганізме пераўтвараюцца ў энергію (вугляводы і тлушчы).

Кожны арганізм мае два віды патрэбы: на падтрыманне жыццёвых працэсаў і на прадукцыю. Ад вагі жывёлы, веку, стану здароўя, а ў першую чаргу ад прадукцыйнасці залежыць колькасць неабходных кармоў. Напр., карова, якая важыць 500 кг і дае 15 літраў малака з 3,2% тлушчу, патрабуе ў дзень столькі кармоў, каб яны мелі ў сабе 11,1 аўсяных адзінак і 1.020 грамаў бялкоў. Значыць, трэба адпаведна так дабраць кармы.

Прыклад. Карова, якая мае 500 кг вагі і дае 20 літраў малака з 3,6% тлушчу, павінна атрымаць: 2 кг лугавога сена, 5 кг сена з люцэрны і канюшыны, 20 кг кармавых прапашных, 20 кг сіласу, 4 кг саломы і трохі збожжа. Калі маем вельмі добрае сена з люцэрны, дык збожжа можна даваць менш, бо люцэрна мае ў сабе шмат бялкоў, а значна таннейшая ад збожжа. Тады сабекошт прадукцыі меншы. Значыць, маем большы даход.

Як бачым, адны кармы можна замяняць другімі. Замест буракоў можна даваць сілас, замест лугавога сена — сена з матыльковых, замест сена — добрую салому. Вядома, з адной саломы, а нават і з сена, не складзем кармавой нормы. Магло б аказацца, што на пакрыццё патрэб трэба даць 25 кг сена. Гэта абсурд, бо карова не зможа з'есці столькі сена. Арыентацыйна можна сказаць, што на 100 кг жывой вагі трэба даць 1—1,5 кг сена, 1 кг саломы, 4 кг кармавых прапашных і 5 кг сіласу, а збожжа ў залежнасці ад надояў малака.

Ведаючы аб гэтых нормах, аблічваем усе кармы, якія маем.

Навошта такія розныя кармы — напішам за тыдзень.

Інж. М. СУХАЖЭБРСКІ

ПЯСНЯР БЕЛАРУСКАЙ ПРЫРОДЫ

(Працяг са стар. 1)

ларускі штотыднёвік. Палічыў сабе за гонар, што можа яшчэ раз хаця і праз пасрэдства друкаванага слова сутыкнуцца з беларусамі. Наладзілася непасрэдная сяброўская гутарка. Вялася яна пры гарбаце далёка за поўнач, працягвалася на наступны дзень у час вандроўкі па навакольным лесе... Узнікаюць у пісьменніка ўспаміны, ажываюць даўнія падзеі. Незабыўнымі засталіся расказы старых людзей — гэтых носьбітаў народнай традыцыі. Найбольш цікава і вобразна гаварылі паляўнічыя. Свае расказы пераплятaлі апісаннямі кемлівасці і вынаходлівасці люду. Нязменным расказчыкам з'яўляўся выдатны беларускі следапыт Іпаліт Ляўданскі. З выключнай сардэчнасцю піша аб ім Карповіч у кнізе пад загалоўкам «Шляхам чорнага звера», якая таксама як і «Балабушка — залаты ліс» — прымыкае да вялікага аўтарскага цыклу «Кніга пушчы». Пазней вёску і лес бачыў ужо Карповіч толькі ў час летніх канікул. Бацькі вырашылі пераехаць у Вільню, каб даць дзецям адукацыю. У сярэдняй школе будучы пісьменнік пачаў выяўляць здольнасці ў прыродаапісальніцтве. Ужо ў той час паявіліся першыя прыкметы пазнейшых больш сур'ёзных зацікаўленняў. Перад 1939 годам Карповіч пачаў супрацоўнічаць з друкам, стаўляць першыя крокі на літаратурнай ніве. Аднак ніколі не забываў пра натуральную крыніцу сваіх ведаў і працягваў вандроўкі па роднай зямлі, збіраючы фальклор, вывучаючы народныя абрады, каб пазнаць яе жыццё ва ўсёй шматграннасці.

Тытус Карповіч захаваў рукапісы некаторых сваіх раманаў, якія пісаў яшчэ перад вайною і неўзабаве пасля яе. Адзначае, што вернецца да іх, каб папоўніць і дапрацаваць. Гэтыя творы ў многіх выпадках маюць аўтабіяграфічны характар. З 1938 года паходзіць, напрыклад, раман «У зялёных лясах маладосці». Дзея разгортваецца на фоне беларускай вёскі, сярод яе людзей, сярод быту і рэаліяў жыцця народа. Пасля вайны напісаў Карповіч аповесць п. з. «Маруха адукуе сына». Гэта расказ аб шматпакутным шляху пастушка да навукі ў часы, калі марнелі таленавітыя людзі — выхадцы з люду. Трагічны лёс спасцігае і героя аповесці; ён не вытрымоўвае жыццёвых нягод і гіне самагубнай смерцю. Аднак Карповіча не спыняюць турбаваць падзеі, якія сам перажываў. Са сваёй будучай жонкай прайшоў ён цяжкі партызанскі шлях у міжнародным атрадзе, якога складалі палякі, беларусы, яўрэі і рускія. У кнізе «Quo vadis homo», адзначанай у 1961 годзе на конкурсе, наладжаным выдавецтвам МОН, адлюстраваў адзін з хвалюючых эпізодаў з гэтых год — змаганне з фашыстамі за вызваленне яўрэяў, асуджаных на смерць. Кніга — моцны кліч супроць вайны, супроць чалавеканенавісніцтва. Найбольш аблюбаваў ён цыкл сваіх раманаў «Кніга пушчы». Прадбачвае выпусціць агулам 10 тамоў з гэтага цыклу. Ва ўступе да аднога з іх піша: «Правёў я немалую частку дзяцінства сярод беларусаў, перажываючы разам з імі розныя падзеі і здарэнні. У гэты перыяд я пазнаёміўся з іх звычаямі, шмат вандраваў па тамашніх пушчах. Пакахаў хараство беларускай зямлі, таксама як прываблівасць Літвы, дзе прайшоў іншы перыяд майго дзяцінства. Гэтыя пачуцці паслужылі штуршком да ўзняцця беларускай тэматыкі, проста захацелася сэрцу наведаць радзіму дзіцячых год...»

Як лейтматыў гучаць гэтыя словы ў Карповіча. Цыкл «Кніга пушчы» — гэта гімн беларускай прыродзе. Перад вачыма чытача разгортваецца не адна драматычная гісторыя з жыцця лясных звяроў. Тут працягваецца няспыннае змаганне за існаванне, адбываюцца нечаканыя падзеі і вострыя сутыкненні. Не забывае аўтар і аб людзях. Праўдзіва і шчыра малюе іх характары, вучыць нас адносін да прыроды — гэтай невычэрпнай крыніцы вечна абнаўляючагася жыцця.

Тытус Карповіч надае вялікае значэнне прыродзе. Хоча прышчапіць сваім чытачам прывязанасць да яе, мала таго, хоча, каб людзі лепш пазналі законы жыцця прыроды, каб удумліва ставіліся да яе з'яў і сачылі за імі ад самых вытокаў. Справядліва кажа пісьменнік, што сучасны чалавек усё больш пападае ў палон тэхнікі, што часта сам прыгнятае сябе і ўводзіць у свет ілюзій. Тытус Карповіч далёкі ў гэтых разважаннях ад крайнасцей, аднак, як кажа, нішто больш не натхняе чалавека і не ўсхвалёўвае яго як натуральны колер зеляніны, цішыня лясной глухамані, журчанне ручайка ці галасы насельнікаў гэтай цудоўнай краіны, з якой трэба ўмець чытаць як з найцікавейшай кнігі.

М. КАПАПАЦКІ

Спецыялісты

(Працяг са стар. 1)

Пастанова Савета Міністраў устанаўляе Ваяводскую камісію па справах сельскагаспадарчых кадраў. Яна з'яўляецца адзіным гаспадаром і дыспетчарам усіх спецыялістаў у галіне сельскай гаспадаркі. Без яе пісьмовай згоды ніякая ўстанова, ніякае прадпрыемства не мае права прыняць на працу выпускніка сельскагаспадарчай школы.

Факты аднак паказваюць, што ўжо не так трудна атрымаць дазвол на працу ў прадпрыемствах несельскагаспадарчага характару. **На працягу мінулага паўгоддзя ўдалося гэта для 63 асоб з вышэйшай і 332 асобам з сярэдняй сельскагаспадарчай адукацыяй.** Калі вось тэтыя лікі супаставіць з лікамі накіраваных да працы туды, дзе выраблявецца наш штодзённы хлеб, вывад будзе просты: як найдалей ад вёскі!

Які тады выхад? Сялян жа нельга пакінуць без непасрэднай дапамогі спецыялістаў.

Многа добрага ў гэтай галіне зробяць школы сельскагаспадарчай падрыхтоўкі. Але выпускнік сельскагаспадарчых вышэйшых і сярэдніх школ праходзілі паслядыпломную практыку перш за ўсё ў ПГР-ах, а затым у другіх прадпрыемствах сельскагаспадарчага характару. Часта пасля практыкі практыканты СПР-у не падменіць інжынера.

— Мы цяпер настаўляемся на гэтае, — сцвярджае кіраўнік Хамярлінскі, — каб усе выпускнікі застаюцца працаваць у ПГР-ах.

Напэўна гэтыя выпускнікі нічога не патрацілі. **Сярэдні заработак інжынерыйна-тэхнічнага працаўніка ў ПГР-ы (паводле статыстычнага гадавіка за 1963 год) складае суму 2657 злотых. Рэдка хто, пачынаючы працу ў горадзе, можа разлічваць на гэтакі заработак.** Вывад хай зробяць самі выпускнікі.

Віктар РУДЧЫК

ЦІ ВЫ
не забыліся
падпісацца
на „НІВУ"?

ПЛАН АГРАМІНІМУМА РЭАЛІЗУЕЦЦА

На пачатку снежня прэзідыум ГРН у Храбалах на сваім пасяджэнні падсумаваў вынікі рэалізацыі плана агрaмінімум за 1964 год. Як вынікала з інфармацыі мясцовага агранома Яўгенія Гаворкі найлепш выконваюцца абавязкі гэтага плана ў вёсцы Райск.

Хімічная ліквідацыя пустазелля была праведзена на 74 га, гэта значыць на 4 га больш як прадбачылі заданні. Перадавік аховы раслiннасці Аляксей Матэнька сам праводзіў камісовую продажу хімічных сродкаў і сам праводзіў апырскванне сельскагаспадарчых культур.

У Праневічах таксама паспяхова выконваюцца заданні аграмінімума. На планаваным закупе вапны 30 тон закуплена 33 тоны, запланаванага «жэндовага» сяння збожжа было 220 га, а выканана 230 га. Горш рэалізуецца план аграмінімума ў вёсцы Храбалы. Ліквідацыя хімічнымі сродкамі пустазелля была праведзена толькі на 16 га замест запланаваных 45 га. Праўда, у гэтым выпадку не вывязалася са сваіх абавязкаў станцыя аховы раслін з Бельска. Жыхары Храбалоў перавыканалі на 6 тон сіласаванне лісцяў з цукровых буракоў і заквасілі іх 56 тон. У гэтай галіне ў іх план аграмінімума перавыкананы.

А. ТРАФІМЮК
сакратар ГРН у Храбалах

НОВЫ БЕЛЬСК

Адзін з будынкаў на вуліцы Міцкевіча.

Фота М. Х.

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

ЧЫРВОНЫЯ ВАЎКІ

Хто ж лепш ведае пустыню ад яе жыхароў — арабаў.

Роўна 125 год таму назад — у 1839 годзе — каланіяльныя піраты капітан Сміт з карабля «Валтаж» і лейтэнант Даніель з карабля «Крузер» залпамі з 44 гармат адкрылі агонь па Адэну — арабскай крэпасці ля ўваходу ў Чырвонае мора. Пасля геройскага супраціўлення арабскіх плямён горад здаўся. Адэн быў першым каланіяльным трафеем англійскай каралевы Вікторыі ад моманту яе ўступлення на трон.

Цяпер Адэн уваходзіць у склад Федэрацыі Паўднёвай Аравіі. Дзевяноста дзевяць працэнтаў людзей — гэта непісьменныя, толькі пяць асоб атрымала медыцынскую адукацыю заграніцаю.

Першымі ўзнялі сцяг барацьбы супроць спрадвечнага англійскага панавання «чырвоныя ваўкі» — бясстрашныя партызаны далёкіх Радфанскіх гор, паблізу граніцы Йемена. Назва «чырвоных ваўкоў» паходзіць ад чырванаватага колеру горных вяршынь Радфана.

Святая вайна пачалася, вайна за свабоду народа.

Год таму назад у час двухдзённага крывавага бою «чырвоныя ваўкі» нанеслі балючыя страты англійскім войскам. Супроць іх накіравана асобыя атрады «камандос», парашутна - дэсантныя часці і горных егараў, абучаных у спецыяльных «гарачых камерах» для вайны ва ўмовах пустыні. У гэтым баі загінуў легендарны правадыр «чырвоных ваўкоў» Раджых бен Галеб. Англічане лічылі, што паўстанне разгромлена.

Паўстаннем ахоплены ўсе шэйхствы Радфана, дзе пражывае 140 тысяч чалавек. Паўстаннем ахоплены раёны Адэна, султаната Фадлі, княства Дхала, пратэктарата Бейхан. Паўстанцкі рух ў кожны момант можа перакінуцца ва ўсходнія раёны, дзе пражываюць ваяўнічыя плямёны Хадрамаута і Омана, якія не раз паўставалі супроць англічан.

Партызанская вызваленчая армія навязала каланізатарам крывавыя бai, адкрыла новы цэнтральны фронт у Даціне, у адлегласці 160 кіламетраў ад Радфана, перарэзала дарогу з Бейхана ў Адэн, захапіла ваенны лагер Будэна і англійскія фарты ў аш-Шафія і аль-Ахмерэ, прымусіла каланіяльныя войскі пакінуць свае пазіцыі ў раёнах Джэбель - Габр, Каухір і аш - Шуха.

У глыбокіх тылах каланізатараў дзейнічаюць тайныя падпольныя сілы народнага супраціўлення — «федаі». Гэтыя групы арганізоўваюць дыверсійныя акты ў раёне ваенных баз і аб'ектаў, у гарадах. Нядаўна «федаі» разбурылі будынак штаба англійскага ваеннага саветніка ў Месаміры (Хавашыб), арганізавалі народнае выступленне ў цэнтры султаната Кутэйры, горадзе Сіёне, разгрмілі рэзідэнцыю ўпраўшчыка княства Дацінэ, Хусейна Мансура, ранілі некалькі англійскіх афіцэраў і самога султана, які кіраваў катаваннямі рэвалюцыянераў у канцэтрацыйных лагерах.

Ваенныя зводкі «Фронта нацыянальнага вызвалення» Паўднёвай Аравіі поўны інфармацыямі аб штодзённых баявых аперацыях супроць войскаў каланізатараў. То ў адным, то ў другім месцы ад партызанскіх куляў кладуць галавы салдаты акупантаў. На полі бою чарнеюць шкілеты спаленых танкаў і аўтамашын, гараць рэшткі самалётаў «Хаукер - хантэр» і транспартныя верталёты.

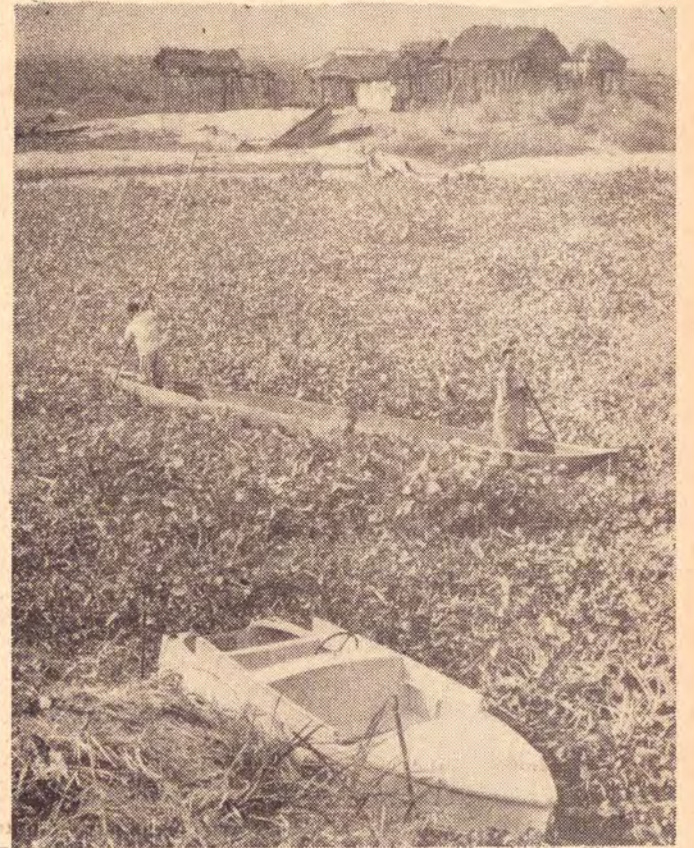
У Паўднёвай Аравіі палыхае вайна. Удары бомбаў глухім рэхам разносяцца ў цяснінах гор. Чорны дым спаленых пасеваў сцелецца далёка ў пустыню. (а-ся)

КВЕТКІ — НЯШЧАСЦЕ

У пачатку XX стагоддзя ў Афрыцы паявілася расліна «водны гіяцынт», названая так таму, што мае яна прыгожыя сінія кветкі. Гэтая кветка трапіла ў Афрыку з Паўднёвай Амерыкі, хутка размножылася, запалоніла каналы, рэкі, затокі — стала сур'ёзнай перашкодаю для воднага транспарту. Усякія спосабы знішчэння гэтай расліны не ўдаліся. Вучоныя настойліва шукаюць новых сродкаў барацьбы супроць гэтага зла. Ёсць прапанова засяліць рэкі і азёры Афрыкі марскімі каровамі, якія, аказваецца, ахвотна з'ядаюць гэту расліну.

(а-ся)

На здымку бачым раку Конга ў зараслях «воднага гіяцынта».

ВЕЛЬМІ РЭДКІ ВЫПАДАК

У хірургічную клініку Яраслаўскага медыцынскага інстытута, якой кіруе прафесар В. П. Мацяшук, прыйшла на кансультацыю Наталля Міхайлаўна К. Яе непакоілі рэзкія болі ў вобласці сэрца.

Рэнтген паказаў, што ў грудной клетцы хворай, у вобласці пярэднята міжсцення, знаходзіцца значная пухліна, якая сціскае сасуды, што жывяць сэрца.

Якое ж было здзіўленне ўрачоў, калі яны на рэнтгенаўскім здымку ўбачылі дакладны адбітак сфарміраванага эмбрыёна — чалавечага зародка. Блізнюк Наталлі Міхайлаўны ўсе 55 гадоў яе жыцця знаходзіўся ў грудной клетцы побач з сэрцам.

Рэдкую аперацыю па выдаленню эмбрыёна правёў вопытны хірург клінікі П. М. Міхайлаў са сваімі памочнікамі М. Канавалавай і Г. Шаткінай.

— Выпадак, з якім нам прыйшлося сустрэцца, — сказаў карэспандэнту ТАСС хірург П. М. Міхайлаў, — з'яўляецца адным з самых рэдкіх. Аперацыя прайшла паспяхова. Хутка пацыентка стане зусім здаровай.

ПЕРАКАНАЛІ

Паўнамоцны заходненямецкага бундэстага па справах арміі, віцэ - адмірал у адстаўцы, 69-гадовы Гельмут Гее страціў давер з боку палітычна - вайсковых колаў у Бон з прычыны апублікаванага ім цыкла артыкулаў, у якіх крытыкаваў прускі дух у заходненямецкай арміі. Гее не схацеў адступіць ад сваіх поглядаў і на пасяджэнні вайсковай камісіі бундэстага — у прысутнасці міністра абароны Хаселя і шматлікіх генералаў — яшчэ раз заявіў, што падтрымлівае свае погляды выкладзеныя ў апублікаваных артыкулах. Потым, заявіў ён, што «з прычыны слабога здароўя» адракаецца ад сваёй функцыі паўнамоцнага з днём 31 сакавіка 1965 года.

Праз некалькі дзён пасля, у адным з ціхіх закавулкаў горада Бон знойдзена моцна пабітага Гее. Цяпер знаходзіцца ён у бальніцы. дзе рашыў неадкладна адрачыся ад сваёй функцыі.

Гее пераканаўся, што пакуль яшчэ жывы — трэба жыць... (а-ся)

ЮРЫЙ ДОЛБАД-МІХАЙЛІК
БАРОН ГОЛЬДРЫНГ пасля вайны

— Вы тут як сапраўдны манах! — пажартавала Нона, уваходзячы ў нядаўна абсталяваны кабінет Фрэда, хоць на душы ў яе было зусім не весела.

— А тут калісьці і была келля... Знаёмства адбылося?

Нона сцвярджальна кіўнула галавой і моўчкі падала радок з магнітафонным запісам.

Фрэд прыладзіў яго да свайго апарата і пачаў слухаць.

Калі радок дайшоў да размовы пра коркавы дуб ды Іспанію, Нона, каб папярэдзіць падзеі, кінула:

— Тут я прамахнулася...

— Гэта не так важна, хаця ўвогуле вы трымалі сябе неабдумана.

— Неабдумана? Увогуле?

— Потым скажу, паслухаем далей...

Праслухванне заняло некалькі гадзін. Запіс сустрэчы ў таверне Фрэд слухаў двойчы.

Ён так хутка ап'янеў?

— Дзе там! Ён, высветлілася, умее прыкідвацца п'яным, ды так, што ні я, ні дзядзька Паня не здагадаліся.

— А чаму вы думаеце, што ён прыкідваўся?

— Ведаеце, што ён на развітанне сказаў?

— Паўтарыце, толькі дакладна.

Нона слова ў слова паўтарыла тыраду Дамантовіча. Фрэд толькі заклапочана паківаў галавой.

165

— Вось гэта злавілася рыбка!

На нейкую мінуту ён задумаўся.

— А чаму вы лічыце, што я трымала сябе неабдумана? — запытала Нона.

— Бо вы адразу пачалі какетнічаць. А трэба было прыкінуцца дзяўчынай сціплай, чкая не прывыкла заставацца сам - насам з мужчынам...

— Але Воран мне раіў...

— Ну, значыць ён не ўлічыў псіхалогіі чалавека, што засумаваў па жаночай кампаніі. Дамантовіч жа, напэўна, не бачыў жанчын ад заканчэння вайны і аж да ўчарашняга дня. Актыўнасць павінен быў выяўляць ён. Ну, даволі пра гэта. Зрабіце так: вярнуўшыся ў Фігерас, пазваніце дзядзьку Паню, што ён ужо не глуханямы. Але перадайце яму мой наказ: з Дамантовічам асабліва размоў не весці. Дзве - тры фразы службовага характару за дзень і ўсё. Я прыйду праз тыдзень, а то і паўтара. Хай пасумуе крыху. Паспрабуем і стралянага вераб'я расшыфраваць. Вам у дзядзькі Пані рабіць далей няма чаго...

— Значыць, не справілася?

— Проста ён дужэйшы за вас, Нона! Вы ж яшчэ такая маладая...

*

Артур Шрэдэр прачнуўся ў цудоўным настроі. Адкінуўшы шаўковую коўдру, ён падняўся з ложка, каб зрабіць гімнастычныя практыкаванні, якімі ён заўсёды пачынаў дзень, але позірк яго ўпаў на карту паўночнай Еўропы і выразную стужку на ёй. Стужка была тлустая і ярка - чырвоная. Так, усё так: — Масква — Ленінград — Хельсінкі, Стакгольм — Осла — Капенгаген... Весь гэта турнэ! Абазначаны толькі сталіцы. А калі дадаць усе пункты, куды можна будзе звярнуць па дарозе, каб выступіць з некалькімі дадатковымі канцэртамі!

І хто б мог падумаць, што ўсё так добра павернецца!

166

А як ён спалохаўся спачатку, калі мадрыдскія газеты ўзнялі лямант вакол яго будучай паездкі ў Расію!

Што там таіцца: і сам Артур Шрэдэр доўга вагаўся, прымаць запрашэнне ў Маскву ці не. Былі ў яго прычыны для гэтага і даволі важныя...

Выехаўшы на гастролі ў Іспанію, кіраўнік джаз-аркестра ў Відні так і не вырашыў гэтага пытання канчаткова. Толькі пасля настойлівых намаганняў імпрэсарыо, які ў шматлікіх тэлеграмах даводзіў надзвычайную выгаднасць кантракту, Артур Шрэдэр адважыўся і па тэлеграфе абвясціў аб сваёй згодзе.

Божа мой, які тады ўзняўся лямант! Чаго толькі тады не пісалі пра Артура Шрэдэра, у чым толькі яго не абвінавачвалі. Аднак, калі адна з уплывовых мадрыдскіх газет назвала Артура Шрэдэра бальшавіцкім агентам, ён проста спалохаўся.

Зразумела, пасля ўсяго гэтага не было сэнсу заставацца ў Мадрыдзе. Лямант у прэсе, хваля абвінавачанняў, разарваныя кантракты...

Выратаванне прыйшло нечакана: гаспадар рэстарана ў невялічкім гарадку Фігерас запрасіў аркестр Артура Шрэдэра выступіць у яго рэстаране. Праўда, сіньёр дэ Гомес гарантаваў значна меншую аплату, чым аркестр атрымліваў да гэтага часу за канцэрт.

Ужо адправіўшы значную частку аркестра ў Відзень, а пры сабе пакінуўшы ўсяго некалькі добрых музыкантаў. Артур Шрэдэр схамянуўся. А што, калі ў Фігерас ім учыняць байкот? Ці варта прыніжацца да выступлення ў нейкім рэстаране, не дамовіўшыся загадзя, што ганарар ён павінен атрымаць поўнасцю незалежна ад усялякіх абставін.

— Сеньёр Гомес, — цвёрда заявіў Шрэдэр у час апошняй сустрэчы. — Я хачу, каб вы мне заплацілі наперад хаця б... палавіну сумы... Вы, напэўна, ведаеце, які лямант узнялі вакол майго імя вашы газеты, і таму...

— Пляваў я на газеты, не чытаю! Брыдота!

Усё ўладкавалася, і джаз - аркестр Артура Шрэдэра,

167

© PDF: Kamunikat.org 2024 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

ТРЫБУНА чытачоў

У КОШКАХ БУДУЦЬ СПЯВАЦЬ

У Кошках пачаў працу вакальна - музычны гурток, які сарганізаваны па ініцыятыве Аб'яднання саматужнікаў і народных вытворцаў у Беластоку (вядома, што Кошкі, Грэдалі і аколіца вельмі моцна займаюцца вырабамі народнага мастацтва, перад усім тканнем мат). Гурток працуе пад кіраўніцтвам мясцовага ўмельца Аляксандра Лукашука. (вл)

ХІЛІМОН ХАРКЕВІЧ ПАДНЯЎ РУКУ НА КАРЭСПАНДЭНТА

Вестка аб пабіцці нашага актыўнага карэспандэнта Яўгенія Рэента з Міхнаўкі абурыла ўсіх працаўнікоў нашай рэдакцыі. Як мог Хілімон Харкевіч (с. Івана) з Ляшукоў падняць сваю нікчэмную руку на 17-гадовага юнака, які заўсёды закранае справы грамадскія, які, між іншым, сваімі інфармацыямі выступае супроць непажаданых, шкодных з'яў нашага жыцця, выступае супроць зла.

26 ліпеня бягучага года ў «Ніве» паявілася нататка пад загалоўкам «Як можна». Прыводзім поўны яе змест.

«— Дарога з Міхнаўкі ў Ляшукі абсаджаная ліпамі, на якіх многа цвету. Цвет абрываюць людзі і прадаюць. 14-гадовыя вучні Іра Засім і Сярожа Засім, абрываючы ліпавы цвет, ломяць галіны і нішчаць дрэвы. Звяртаў я ім увагу, але нічога не памагло. А гожа мясцовыя ўлады звярнулі б ім увагу».

Карэспандэнт Яўгень Рэент бачачы нядобрыя паступкі вучняў выступіў у абароне ўпрыгожання дарогі, у абароне дрэў, якія пасаджаны грамадскай працай і на карысць мясцовага грамадства. Дрэва не для таго садзяць на дарогах, каб іх нішчыць.

Маці Іры Засім, Марыя Засім, замест цвёрда прыказаць дачцы, каб так не паступала, пачала пагражаць Яўгенію Рэенту, пачала сыпаць бруднымі словамі на карэспандэнта і галасіць аб тым, што паб'е яму твар, што ўсё роўна адпомсціць за гэтую крытыку. Дачка падбудаваная такой, безумоўна неразумнай, падтрымкай маці таксама сыпала словы супроць Яўгенія Рэента. Аднойчы Хведар Рэент таксама кідаўся на карэспандэнта, але жонка вывяла мужа з хаты суседа. А вось падабраўшы момант, калі карэспандэнт спакойна, нікога не абражаючы і не кранаючы, выйшаў з хаты, дзе адбывалася вечарына, Хілімон Харкевіч выбег за ім і з крыкам «Я правучу цябе студэнце - карэспандэнце» пачаў біць Яўгенія Рэента. Было гэта ў нядзелю, 21 лістапада. Значыць Марыя Засім, хаця чужымі рукамі, «вымерала кару» карэспандэнту. А дачка яе Іра яшчэ і цяпер на ўсю вёску ляпеча, што гэта яшчэ не ўсё.

Зажымшчыкі крытыкі, праследваннямі і здзекамі над карэспандэнтам не павінны трыумфаваць! А Хілімон Харкевіч павінен за гэта адказаць. Ён, падымаючы руку на карэспандэнта, падняў руку супроць нашаму народнаму друку. Ён падняў руку на законы і дэкрэты нашай дзяржавы, якія гарантуюць права карэспандэнтам на справядлівую крытыку. Мы звяртаемся да грамадскай апініі, да ўсіх мясцовых арганізацый асудзіць шкодны нашаму грамадству паступак Хілімона Харкевіча. Думаем, што павятовыя ўлады ў Гайнаўцы, а перш за ўсё міліцыя і прысудная калегія бяскарна не прапусцяць гэтага факту.

М. Хмялеўскі

РЭЦЫТАТАРСКІ КОНКУРС

(Працяг са стар 2)

Журы ў складзе: інспектар асветы — І. Палка, сакратар Праўлення Аддзела БГКТ — Сяргей Крэйза і Інструктар ГП Міхась Вішэнка высока ацаніла добрую падрыхтоўку ўсіх удзельнікаў рэцытатарскага конкурса, а ў гэтым і добрую працу настаўнікаў беларускай мовы, якія прысвяцілі многа часу на падрыхтоўку да конкурса сваіх вучняў.

Сумуючы агульную ацэнку рэцытатарскага конкурса старшыня журы інспектар І. Палка сказаў, што гэты конкурс выклікаў вялікае ўражанне не толькі на членах журы, якія ўважліва прыслухоўваючыся голасу роднага слова, выціралі слёзы з вачэй, але стаўся ён патрыятычнай маніфестацыяй любві беларускага насельніцтва да сваёй культуры, да паэтаў і пісьменнікаў, якіх творы такім сардэчным пачуццём выконвалі дзеці беларускага насельніцтва. Таму журы сапраўды мела шмат клопатаў у прызнанні першых месц удзельнікам конкурса. Дзеля адзначэння найлепшых журы прызнала два першыя месцы і дзве першыя ўзнагароды для вучняў пачатковай школы ў Мілейчыцах, а менавіта Вячэславе Высоцкай за прачытаны «Пацалунак» М. Лынькова і Зіне Налеўка за «Голас сэрца» П. Броўкі.

Тры другія месцы і тры другія ўзнагароды прызнаны Веры Кікула з Клюкавіч за «Маладой настаўніцы» А. Свіська, Галі Леўчук з Клюкавіч за «Астрожніка» П. Труса і Галіне Сабалеўскай з Сяміхоч за «Новую зямлю» Я. Коласа.

Тры трэція месцы журы прызнала вучаніцам Ніне Брык з Бацік Сярэдніх, Валі Шнайдэрук з Рагач і Веры Тывоньчук з Мілейчыц.

Рэчавыя ўзнагароды за І, ІІ і ІІІ месца ўфундуе Аддзел асветы ў Сямяцічах, а ўзнагароды для ўсіх удзельнікаў конкурса ГП БГКТ.

Журы закваліфікавала трох найлепшых выканаўцаў беларускага верша і прозы на ваяводскія элімінацыі: Вячэславу Высоцкую — Мілейчыцы, Зіну Налеўка — Мілейчыцы і Веру Кікула — Клюковічы.

Сяргей Крэйза
Мілейчыцы

Дарагое Сэрцайка!

Прыемна ў веснавы суботні вечар правесці час над рэчкаю ў сяброўстве дзяўчат і хлопцаў сваёй вёскі. Памарыць аб усім, пагутарыць з дзяўчынай, якая мілая сэрцу, патанцаваць, паспяваць пад гукі гармоніка. І вось у такі вечар я пасябраваў з Кацяй, дзяўчынай з маёй вёскі. Гэта прыгожая, чарнавокая дзяўчына. Мы цэлы вечар гулялі разам. Ад таго часу я пакахаў яе. Яна згадзілася, каб я адвёў яе дамоў (да вёскі было паўтара кіламетра). Мы, вядома, цалаваліся, а потым яна намовіла мяне на тое, што цяпер з'яўляецца маёй трагедыяй. Спачатку я быў ашаломлены тым, калі пачуў такія словы ад яе першай. Паабяцалі сабе, што будзем сустракацца. Але сталася інакш. Хутка я выехаў працаваць над мора, і мы рассталіся. Вядома, вялі перапіску. Усё гэта адбывалася ў сярэдзіне мая. У лістападзе я ўзяў водпуск і прыехаў дадому. Вядома, сустрэўся перш за ўсё з Кацяй. Пры нашай першай сустрэчы, яна сказала, што будзе маці і што я з'яўляюся бацькам яе дзіцяці. На маё пытанне, калі гэта будзе, яна збывае плачам і наракannem на свой лёс. Гаворыць толькі, каб хутчэй узяць шлюб. Але мяне здзіўляе адно: ужо ж шэсць месяцаў мінула ад таго часу, а Каця зусім не выглядае на цяжарную. Таму думка, што гэта не маё дзіця, не дае мне спакою. Ніводнай ночы не праспаў спакойна, а ўсё думаю, бо Каця мне падабаецца і здаецца, што быў бы я з ёю шчаслівы. Але ці гэта маё дзіця? Каця гаворыць, што калі я з ёю не ажанюся, падасць мяне ў суд аб аліменты. Я працую шафёрам і ўсюды маю добрую апінію, ніколі нікога не скрыўдзіў. Маю 23 гады, а Каця 18. У вёсцы ніхто яшчэ аб гэтым не ведае. Што рабіць, парай Сэрцайка, як найхутчэй. А мо' чытачы мне падкажуць?

Толік з Гайнаўскага павета

Дарагі Толік!

Твая справа, хоць вельмі непрыемная, аднак не такая ўжо цяжкая і бязвыхадная. Хаця табе Каця падабаецца і ты пішаш, што быў бы з ёю шчаслівы, то аднак не раю табе так спяшацца з жаніцьбай. На жаль, абманваюць не толькі хлопцы, але і дзяўчаты, хоць трэба сказаць, што вельмі рэдка. Аднак не веру, каб ты быў шчаслівы, калі ты ўжо цяпер не маеш даверу да Каці, больш верыш у тое, што Каця гаворыць табе няпраўду, што гэта дзіця не тваё. І ў гэтым маеш рацыю. Твая справа выглядае неяк няясна. Таму трэба яе як найхутчэй высветліць. Раю табе неадкладна выбрацца з Кацяй да лекара - гінеколага, які вельмі проста і хутка акрэсліць, колькі месяцаў цяжарнасці зараз мае Каця. Дык тады не цяжка будзе табе далічыцца, ці гэта тваё дзіця ці не, бо гэта ж было між вамі, як пішаш, 16 мая б. г. Калі акажацца, што дзіця тваё, неадкладна трэба будзе табе жаніцца, але калі не — дык Каці сапраўды будзе прыкра за такі несумленны яе паступак. Такі погляд я маю на тваю справу, не ведаю, што на гэта скажуць чытачы, мо' інакш парояць.

СЭРЦАЙКА.

КІНО

Праграма на 29. XII. 1964 — 3. I. 1965 г.

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Белавежа
„Chwila wspomnień" (polski), 29. XII. „Ptaszyna" (wietnamski), 30—31. XII. „Więzy krwi" (radz.), 1—3. I.

Кляшчэлі
„Nocą, kiedy przychodzi diabeł" (NRF), 29—31. XII. „Niebo bez krat" (rumuński), 1—3. I.

Дубіны
„Wilczy bilet" (polski), 2—3. I.

Нараў
„Serca trzech dziewcząt" (jugosłowiański), 30. XII. — 3. I.

Нараўка
„Biedna ulica" (bułg.), 2—3. I.

Чаромуха
„Ostrożnie babiiu" (radz.), 29. — 31. XII. „Macario" (meksykański), 1—3. I.

Чыжы
„Sedzia dla nieletnich" (NRF), 30. XII. — 3. I.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„Opowieść sentymentalna" (rumuński), 30. XII. — 3. I.

Бранск
„Winda towarowa" (franc.), 29—31. XII. „Krzyżacy" (polski), 1—3. I.

Орля
„Martwe dusze" (radz.), 30. XII. — 3. I.

Райск
„Tylko we dwoje" (angl.), 30. XII. — 3. I.

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Гарадок
„Chwila wspomnień" (polski), 29. XII. „Listy do matki" (radziecki), 30—31. XII. „Sprytny Piotr" (bułg.), 1—3. I.

Міхалова
„Chwila wspomnień" (polski) 29. XII. „Hindukusz" (polski), 30—31. XII. „Rzut karny" (radz.), 1—3. I.

Чорна Беластоцкая
„Francuzka i miłość" (franc.), 29—30. XII. „Kto sieje wiatr" (USA), 31. XII. — 1. I. „Nasz wspólny przyjaciel" (francuski), 2—3. I.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Мельнік
„Sombrero" (radz.). 29—31. XII. „Zdobywcy nieba" (radz.), 1—3. I.

Мілейчыцы
„Chwila wspomnień" (polski), 29. XII. „Opowieść z pociągu" (rumuński), 30—31. XII. „Wiano" (polski), 1—3. I.

Нурэц
„Ciao, ciao, bambino" (włoski), 29—31. XII. „Rzut karny" (radz.), 1—3. I.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі
„Chwila wspomnień" (polski), 29. XII. „Ali i wielbląd" I s. (angielski), 30—31. XII. „Ali i wielbląd" II s. (angl.), 1—3. I.

Сухаволя
„Nasz wspólny przyjaciel" (radz.), 29—31. XII. „Rozwodów nie będzie" (polski), 1—3. I.

Шудзялава
„Yokmok" (polski), 30. XII. — 3. I.

Яна
„Nigdy nie wrócę" (radz.), 29. XII. — 3. I.

Сідра
„Wojna trojańska" (włoski), 29—31. XII. „Klub kawalerów" (polski), 1—3. I.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Ліпск
„Daleka jest droga" (polski), 30. XII. — 3. I.

Новы Двор
„Dwaj panowie N" (polski), 30. XII. — 3. I.

праўда, у няпоўным ансамблі, прыбыў у Фігерас.

І іменна тут, учора, Артур Шрэдэр атрымаў своеасаблівую кампенсацыю за ўсе свае няўдачы ў Іспаніі.

Прыехаў імпрэсарыо. Ён прывёз мноства газет: французскіх, італьянскіх, англійскіх, нямецкіх. Не было, здаецца, краіны ў Еўропе, куды б не даляцела вестка аб злашчасным гастрольным турнэ аркестра. Адны хвалілі Шрэдэра, другія ганілі, але і ў першым і ў другім выпадку перад дагэтуль мала вядомым прозвішчам Шрэдэра нязменна з'яўлялася слова «маэстра». Як - ніяк, а гэта ўжо было штосьці падобнае на прызнанне.

Маленькі, кругленькі, быццам люстэрка, імпрэсарыо Адам Розенберг аж ззяў ад задавальнення.

— І ведаеце, маэстра, каму мы павінны быць удзячны? Ніколі не здагадаецеся! Бальшавікам. Іменна ж пасля іх запрашэння падняўся такі шум, а гэта створыць нам такую папулярнасць, аб якой мы і марыць не маглі. Заканчвайце свае справы ў Фігерасе і паедзем у Відзень.

У той жа вечар Шрэдэр папярэдзіў Гомеса, што заўтра ў яго рэстаране ён дае дзесяты і апошні канцэрт. Небарака рэстаратар ледзь не падавіўся ножкай пеўня, якую ў той час грыз. Яшчэ б! Слава відзеньскага аркестра прыцягнула да яго рэстарана такую колькасць навсдвальнікаў, якой не было ў самыя вялікія святы.

— Пабойцеся Бога, сеньёр Шрэдэр. Вы ж мяне без нажа зарэжаце! Можа, недастатковая плата? Набаўлю. Э, дзе маё не прападала! Забяспечваю трохразовае

168

харчаванне для вашых хлопцаў на свой кошт... Заўважце, з віном!

Але Шрэдэр быў няўмольным.

Сёння апошні канцэрт — і бывай, Іспанія. Лепш не бачыць цябе больш ніколі! Яго, маэстра, нейкі Гомес хацеў спакусіць трохразовым харчаваннем! Хам! Такія за юшку з чачавіцы гатовы прадаць і брата і свата!...

Пачуўся гучны тэлефонны званок.

— Я вас слухаю... Так, Артур Шрэдэр. Пільная справа? Прабачце, але я зусім не маю часу... — Артур хацеў пакласці трубку, але голас незнаёмага быццам паралізаваў яго руку.

— Я рашуча настойваю на сустрэчы! — даляцела з трубкі.

— Але я заўтра ад'язджаю з Іспаніі, спадзяюся, назаўсёды. Які ж сэнс...

— Іменна пра ваш ад'езд я і хачу пагаварыць.

— О, калі толькі пра гэта, то справа вырашана канчаткова. Ніякія размовы...

— Нават калі гэта датычыць вашага турнэ?

— Асабліва, калі гэта датычыць нашага турнэ!

— Праз хвіліну я буду ў вас.

— Праз хвіліну вы палічыце прыступкі! І не нагамі, а ўласнымі рэбрамі!

— Запэўніваю, вы гэтага не зробіце!

— Вы дрэнна мяне ведаеце...

— Наадварот, вельмі добра. Нечакана для вас добра! — Тон, якім былі сказаны гэтыя словы, разануў слых і абудзіў нейкую няясную трывогу ў душы. Артур адчуў той унутраны халадок, які прабягае па ўсяму целу, калі чалавека чакае якая - небудзь непрыемнасць.

169

*

Кніга заканчваецца размовай Грыгорыя Ганчарэнкі з Артурам Шрэдэрам, былым агентам румынскай сігуранцы, які за ваенныя злачынствы завочна прысуджан да расстрэлу. Грыгорый вырашае выкарыстаць Шрэдэра для перадачы неабходнай інфармацыі аб шпіёнскай школе ў Фігерасе савецкай разведцы. Вядома, Шрэдэр нават не здагадваецца, якую ролю яму давядзецца выконваць.

У наступных раздзелах другой часткі другой кнігі Грыгорый Ганчарэнка паспяхова зрывае планы кіраўнікоў школы па засылцы дыверсантаў і шпіёнаў у Савецкі Саюз і краіны сацыялістычнага лагера. Яму, нарэшце, удаецца знайсці сувязь з савецкім разведчыкам, які знаходзіўся ва ўласаўскім лагеры, куды па заданню Думбрайта і Нунке ездзіў Грыгорый Ганчарэнка — Фрэд Шульц, а ў той час Сомаў. Ім аказваецца адзін з былых жыхароў уласаўскага лагера — Дамантовіч.

Занепакоеныя бясконцымі праваламі, кіраўнікі школы «рыцараў высакароднага духу» падазраваюць, што ў школе дзейнічае савецкі разведчык. Над Грыгорыем Ганчарэнкам навісае пагроза... Аднак яму ўдаецца адвесці падазрэнні, і па заданню Думбрайта Фрэда Шульца пасылаюць у Італію на пошукі патранессы школы Агнесы Менэндас. Такое «заданне» супадае з планамі Грыгорыя — у Італіі ён здолее знайсці сяброў, якія дапамогуць яму ў важнай справе знішчэння шпіёнскага логава.

На гэтым заканчваецца другая кніга рамана, які мы друкавалі.

170

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

БУРА

Позны вечар яшчэ не перайшоў у ноч, калі налялцела асенняя бура.

Выючы ды свішчучы пазавугеллю ашалелы вецер паімчаў па вуліцы. Ад страху задрыжэлі хаты, зарыпелі платы, сударгава залапатала чарапіца.

Хістаецца журавель каля студні, шугаецца яго жэрдка, бы той хобат у слана. Здаецца, крычыць журавель: — Хоць ветру не стрымаю, але сам устаю!

Раніца прачнулася пахмурная, як бы нездаволеная сном, патрывожаным бураю.

Суседкі збіраліся па хатах, расказвалі адна другой пра начную буру.

— У Верамеявых плот пакаціла, а чарапіцу ўшчэнт пабіла цэгла з разваленага коміна...

— Гэта паўбяды, суседачка, вось з людзьмі чаго начаўпла бура, проста страх!

— Божа мой, няўжо каго прыбіла!?

— Але, прыбіла, гледзячы куды прыбіла. Марысін мужык вышаў з гасподы, а тут бура налляцела. Закруціла чалавека і занясла проста да Хведаравай удавы. Там яны разам перачакалі буру, цалюткую ноч вокам не змаргнуўшы, а сёння Марыська сварыцца. Ці то шкада ёй, што мужык ноч не спаў, ці то крыўдна ёй, што ён да сваёй хатачкі не папаў. Мужык апраўдваецца, што дарога да хаты была пад вецер, а вецер дуў страшэнна. У ўдавы пад страхою вісела дуга, дык нават гэту дугу вецер выпрастаў.

— Суседачкі! Дзень ціхі ды час ліхі. Іркінага мужыка напаткала бура ў полі, калі з рынку ён варочаўся. Чалавек трымае лейцы, другою рукою за гнаёўку ўшчаперыўся, каб вецер не здуў яго, а тут з кішэні ўсе грошы павылятаталі — разляцеліся... Без залатоўкі вярнуўся, конь можа засведчыць.

— Ай, суседачка, не надта хочацца паверыць таму. Іркін мужык ласы на выпіўку. Мучыць яго сумленне, вось і ілжэ, што вецер павыдуваў яму грошы...

— Эт, каб ён быў такі п'яны, не даехаў бы да хаты...

— Не яго заслуга, што даехаў. Кабылу добрую мае, следу не губляе...

— Ой, бабы, брыдка абгаварваць. Бура была моцная, не скажу, праўда. Але ты, Палося, такія байкі гародзіш з гэтымі вятрамі, што аж хочацца спытаць: колькі ў вашай хаце махляроў?

— У госці зойдзеш, адна будзеш, — адсеклася Палося і надуўшы лупы пайшла з хаты, ляснуўшы дзвярыма.

Што ж, людзі добрыя, калі мяне хто прыраўнае да Палосі, я адкажу:

— Не вучы кульгавага кульгаць. Сам разумееш, якая магла быць бура, значыць, усенька справядліва. А тое, што байкі без дабаўкі кепскія, гэта таксама кожны разумее.

Дзядзька Лявон

Настаўніца: — Грамадзянін старшыня, школе патрэбны дровы.
Старшыня ГРН: — Ат, не вучыце мяне, я вам не маленькі.

НАЙЛЕПШАЯ ПАРА

На ўроку прыроды настаўніца звяртаецца да вучняў:

— Ведаеце ўжо, дзеці, што яблыкі квітнеюць вясной, плоданосяць летам, спеюць восенню. Якая тады найлепшая пара зрываць яблыкі?

— Калі ў садзе няма сабакі.

НЕ МОЖА

Зыйшоў муж на панадворак трапаць дыван. Але валодае трапачкай далікатна, бы дырыжор сваёй палачкай.

— Мацней, мацней, — павучае яго жонка, выхіліўшыся з акна.

— Калі не магу.

— Чаму?

— Бо як толькі пачынаю мацней трапаць, то пачынае пыл ляцець!

УЖО РАНЕЙ

Лекар праверыў наведвальніка і кажа:

— Калі вы з'елі дзве адбіўныя катлеты і два шніцлі за адным разам, тады нічога дзіўнага, што вы сёння хворы і не маеце апетыту.

— Калі, пане доктар, я ўжо раней не меў апетыту.

Яго лаялі, што разваліў работу, а ён апраўдваўся: што ж, маўляў, рабіць, калі я ёю завалены.

ХТО

Стук у дзверы. Маленькая дзяўчынка, што засталася адна дома, пытаецца:

— Гэта хто? Зладзеі?

ЁН ДУМАЎ

У вагоне насупраць сябе сядзяць маладая дзяўчына і хлапец. У пэўным моманце хлапец пачынае цалаваць сваю спадарожніцу.

— Што вы робіце? — абураецца дзяўчына. — Гэта ўжо нахабства!

— Прашу прабачэння, — раскайваецца хлапец, — я думаў, што гэта ўжо тунель.

АШЧАДНАСЦІ

— Я калісьці даў сабе слова, што за кожным разам, калі пасваруся з жонкай, палажу на кніжку ПКО дзесяць злотых.

— Ну і?

— У гэтым месяцы куплю самаход.

МУДРАСЦЬ

Брат да сястры:

— Мама зноў смяецца з жартаў бацькі, а яны ж не вельмі мудрыя.

— Але мама мудрая!

ЗАПРАШЭННЕ

Разам з марозным паветрам у хату ўскочыла дзяўчынка і, хукаючы на далоні, сказала:

— Добры дзень. Маці і тата казалі, каб вы прыходзілі сёння ўвечары да нас у госці.

— Дзякуем, шчыра дзякуем, — адказала гаспадыня, — а мо' яшчэ што казалі?

— Казалі.

— Што?

— Запрасі, кажа, цётку да нас у госці, ды ці ліха панясе яе ў такое надвор'е.

Візіт у хворага.

— Прывезлі свежыя ёлкі.

УСЯЧЫНА

КАПЯЛЮШ З КАНАРЭЙКАЙ

Дагэтуль на гэту тэму толькі жартавалі, займала яна пастаяннае месца ў рэпертуары фельетаністаў і аўтараў малюнкаў з рубрыкі гумару. Цяпер набрала яна рэальных рысаў. Мадэлька на здымку паказвае новы мадэль капелюша таксама фантастычнага, як і яго назва «Птушка ў залатой клетцы». Капялюш атрымаў нават першую ўзнагароду на спецыяльным паказе ў Лондане.

Гангстэрскі бос жэніцца

Нядаўна ў Чыкага адбылося ўрачыстае вяселле кіраўніка амерыканскіх гангстэраў Антонія Акарда з Джэйн Хаулі, дачкою буйнага прамыслоўца і былой «каралевай прыгажосці». Больш 1 200 гасцей селі за святочны стол. Сярод іх знаходзіліся шматлікія калегі Акарда. Іх імёны добра знаёмыя паліцыі. Вітаючы маладых, госці ўручылі ім «сціплы падарунак», — канверт з тысячадоларавымі паперкамі. На працягу ўсёй цырымоніі вакол вілы патруліравала паліцыя, аднак ніякіх інцыдэнтаў не адбылося.

МАЛПА ПАД ВАДОЙ

Англійская актрыса Міці Рогерс вельмі любіць плываць са сваёй малпай. Малпа таксама палюбіла гэты спорт і нават навучылася нуркаваць.

АКЕНЦА ДУМАК

Ніколі не рана спытаць сябе: справай я займаюся ці глупствам.

А. Чэхаў.

Песні па заяўках

Па просьбе ГАЛІНЫ ТАРАСЕВІЧ і ВАЛІ ГРЫЦ з Юшкавага Груда, Беластоцкага павета, НІНЫ ТЭЛЕШЭЎСКАЙ з Шастакова, Гайнаўскага павета і НАДЗІ КУКУЛКА з Шэрняў, Бельскага павета зміяшчаем беларускую песню

ТОЛЬКІ З ТАБОЮ

Толькі з табою мне хочацца быць,
Толькі з табою.
Радасць, і гора, і шчасце дзяліць
Толькі з табою.

Ранній часінай к табе я лячу,
Позняй парою,
Толькі к табе прыхіліцца хачу
Сэрцам, душою.

Выйсці у поле, дзе нівы шумяць
Там над ракою,
Першую зорку па небе спаткаць
Толькі з табою.

Гэтак не страшны цяжкія пуці
Будуць з табою,
Гэтак ісці неразлучна ў жыцці
Толькі з табою.

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 25-89 centrala 37-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł. kwartalnie — 7,20 zł. półrocznie — 14,40 zł. rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-151 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wilcza 46, Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona" Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4,70 $ w Europie, 5 $ — w USA. Nakład 5454. Biłk L-1

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024